БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 38 (19.414). • 1986 йил 13 февраль, пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИГА — 27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК!

- ЙИГИРМА ЕТТИНЧИ ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА
- ЎН КУНЛИКЛАР ДАВОМИДА ТЎПЛАНГАН ТАЖРИБА ҲАММАНИНГ МУЛКИГА АЙЛАНСИН!
- БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ДАСТЛАБКИ ЙИЛИ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ КЎПАЯВЕРСИН!
- ПУХТА ЗАМИН — МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

15 февраль— Бутуниттифоқ коммунистик шанбалик куни

БЕШ ЙИЛЛИК ФОНДИГА

Чортоқ районидаги «ЎзССР 50 йиллиги» боғ-узумчилик совхози ишчи ва хизматчилари коммунистик шанбаликда актив иштирок этадилар. Меҳнат байрами куни 150 тонна маҳаллий ўғит ташиб чиқарилади, ариқ-зовурлар тозаланади. Беш гектар майдондаги дарахтларга шакл берилиб, оқланади. Шанбаликда 1506 нафар ишчи қатнашиб, ишлаб топилган меҳнат ҳақининг 1500 сўми ўн иккинчи беш йиллик фондига ўтказилади.

А. АСРОРОВ.

ИККИ НОРМАДАН

«Бухараирстрой» трестига қарашли Вобкентдаги механизациялашган кўчма колоннанинг Раҳим Нусратов ва Мардон Усмонов бошлиқ комплекс бригадалари бинокорлари коммунистик меҳнат байрами куни икки нормадан иш бажарадилар. Шу куни коллективда 8 минг сўмлик ирригация ишлари амалга оширилади.

Н. НАИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

Андижон районидаги «Москва» совхози пахтакорлари кўкламги экиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўришди. 1680 гектар ернинг ҳар гектарига 400—500 килограммдан фосфор, 100 килограммдан калий солиниб сифатли шудгор қилинди. Сув йўлларини тартибга келтириш, ерларни текислаш, далаларга маҳаллий ўғит чиқариш, техника ремонти сингари ишлар қизитиб юборилди.

Р. ИМИНОВ.

АНИҚ РЕЖАЛАР

КПСС XXVII съезди шарафига зарбдор вахтада ғайрат қилаётган консерва заводи ишчи ва хизматчилари Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигини аниқ мақсадлар билан ўтказишни режалаштирганлар.

Ишчиларнинг асосий қисми дастгоҳлар ёнида ишлаб, 45 минг сўмлик юқори сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаради. Қардош республикалар ва Москва меҳнаткашларига ўлкамиз ноз-неъматларидан тайёрланган 5 вагон консерва маҳсулотлари жўнатилади. Корхона меҳнат аҳли Бекобод металлургия заводига бир вагон темир-терсак юборишни, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини бажаришни ҳам мўлжаллаган. Ана шу ишлар асосан тежалган ресурслар ҳисобига бажарилади.

Шундай қилиб, Янгийўл районидаги Усмон Юсупов номли аграр саноат бирлашмасига қарашли консерва заводида меҳнат байрами куни одатдаги ҳар кунгидан ҳам кўп иш бажарилиб, беш йиллик фондига 2900 сўмдан кўпроқ маблағ ўтказилади.

Т. ЮСУПОВ.

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ — ПАРТИЯ СЪЕЗДИГА!

Техникани қадрлаб

Партиямиз халқ хўжалигини интенсив ривожлантиришга жуда катта эътибор бермоқда. Чиндан ҳам ишлаб чиқариш воситаларини такомиллаштирмай, янги, мукаммал машиналарни бошқаришни етарли ўрганмай туриб муваффақиятга эришиб бўлмайди. Буни «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси мисолида ҳам кўриш мумкин.

Мамлакатимиз қишлоқ хўжалигининг кучли ва такомиллашган тракторларга бўлган талаби ниҳоятда ошиб кетди. Шунинг учун ҳам корхона цехлари реконструкция қилинмоқда, янги қувватлар барпо этилмоқда, сермеҳнат ишлар роботлар, компьютерлар ёрдамида бажариладиган бўлиб қолди. Айни пайтда такомиллашаётган ишлаб чиқариш жараёнлари учун ишчиларнинг малака ва тажрибалари ҳам ошириб бориляпти.

Меҳнат унумдорлигини муттасил ўстиришга имкон берадиган техникавий тадбирлар мунтазам амалга оширилаётир. Иқтисодий эксперимент шароитида ишлашга ўтилди, иш жойлари аттестация қилинди.

Мана шуларнинг ҳаммаси кўзланган марраларга тезроқ эришиш, ишлаб чиқаришнинг иқтисодий самарадорлигини оширишни таъмин этмоқда.

Ҳар бир ишда кадрлар асосий роль ўйнайди. Шуни эътиборга олиб, корхона партия ташкилоти ва маъмурияти раҳбарлик лавозимларга — цех, участка ва бригада бошлиқлари вазифаларига ишнинг кўзини биладиган, одамлар билан муомала қила оладиган, маълум тажриба ва малакага эга бўлган кишиларни тайинлашга ҳаракат қилмоқда. Меҳнатда ўзининг яхши фазилатларини: ташкилотчилик, ижодий эҳтирос кўрсатган, иштиёқи баланд, истеъдодли ёшлар ўрта бўғин раҳбарлигига тез-тез тавсия этилмоқда. Буларнинг ҳаммаси самарали натижа беряпти.

Ўзбекистон Компартияси XXI съезди меҳнатни яхши ташкил этиш, унумдорликни ўстириш, маҳсулот сифатини яхшилаб, таннархини камайтиришга имкон берадиган омилларга алоҳида эътибор берди. Жумладан, янги техникага: станокларга, завод асбоб-ускуналарига ношудларча муносабатга айниқса тоқат қилиб бўлмайди. Корхоналарни реконструкция қилиш жуда ёмон олиб борилмоқда, республика халқ хўжалиги асосий фондларининг қарийб ярми маънавий ва жисмоний жиҳатдан эскириб қолган, дейилди съездда. Афсуски, қўлига ишониб топшириб қўйилган қимматбаҳо техника воситаларини ишга солмаётган, давлат мулкига хўжасизларча муносабатда бўлаётган кишилар корхоналарда озмунча эмас. Энг ёмони шундаки, катта пул сарфлаб келтирилган яхши станок ва асбоб-ускуналар корхоналар ҳовлисида узоқ вақт занглаб ётади. Айни пайтда ўша корхоналарнинг цехларида унумсиз, эски машиналар билан ишлашади. Ҳатто қўл меҳнатининг салмоғи каттароқ бўлади.

Бригадамиз ишчилари КПСС XXVII съезди очиладиган кунни икки ойлик топшириқни бажариш билан кутиб олишга, деталларни фақат юқори сифатли ишлаб чиқаришга қатъий қарор қилганлар.

Саидаҳмад ЮНУСОВ,
«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА МУКОФОТЛАР

1985 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажариш, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиблари — Фарғона область Бағдод районидаги «Большевик» колхози, Хоразм областидаги Хонқа шоли оқлаш заводи, Қашқадарё область Усмон Юсупов районидаги Ғ. Ғулом номли давлат наслчилик заводига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йилликда юксак иш самарадорлиги ва сифати учун» эсдалик нишонлари топширилди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари Бутуниттифоқ мусобақасининг ғолиблари — Қорақалпоғистон АССР Ленинобод районидаги «Ленинград» совхозига, «Узсельстроймеханизация» трестига, Фарғона область қишлоқ хўжалигига агрохимия хизмати кўрсатиш Бағдод районлараро ишлаб чиқариш бирлашмасига топширилди. (ЎзТАГ).

БАҲОР ТАРАДДУДИ

ДЕПУТАТ ДАЛАСИДА

Шу кунларда «Зарафшон» колхозининг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Норбуви Ҳайдарова бошлиқ бригада даласида бўлсангиз, беш йилликнинг биринчи йили мўл ҳосилига пухта замин яратилаётганлиги гувоҳи бўласиз. Бригадада ерларга яхоб суви тараш, запас нам тўплаш ишлари намунали олиб борилмоқда.

— Қиш фаслининг илиқ келиши ёзда сув танқислигини келтириб чиқариши мумкин, — дейди бригадир. — Ҳозир запас нам тўпланган майдонларда эса баҳорга бориб, ҳеч машаққатсиз уруғ экавериш мумкин. Чигитни сув билан эмас, тупроқнинг ўз намига ундириб олган деҳқон ютади. Бунда энг аввало ниҳоллар тўлиқ кўкаради, ортиқча ташвишларга ўрин қолмайди. Буни ўз тажрибаларидан яхши билган сувчиларимиз — Баҳром Рўзиев, Сайфи Суюнов, Т. Мусурмоновлар кунига 1,5 —2 гектар майдонга сифатли яхоб суви беряптилар.

Бригадада шу кунгача ариқ-зовурларни қазиш юмушлари тугалланди. Маҳаллий ўғит жамғариш ишлари қизғин. Пахтакорлар бу йил 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштиришга азму қарор қилишган.

Ў. САИДОВ,
Самарқанд область, Иштихон райони.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

КПСС XXVII съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдириб меҳнат қилаётган Ғаллаорол районидаги Карл Маркс номли совхознинг азамат бўрдоқибоқарлари дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. Улар давлат қабул пунктларига 210 тонна семиз гўшт топшириб, ярим йиллик планни муддатидан илгари уддалашди. Эришилган ютуқда Маҳмуд Шерматов, Худойберди Норбеков, Алибой Умаров, Руҳуддин Мардиев каби чорвадорларнинг ҳиссаси катта.

А. ЭРГАШЕВ.

ҚУВВАТЛАР ОРТМОҚДА

Муборак газни қайта ишлаш заводининг янги, тўртинчи навбати ишга туширилди. Шу туфайли заводнинг йиллик ишлаб чиқариш қуввати 1,5 миллиард кубометрга оширилди.

Ҳозирги пайтда Муборак гази фақат республикамизгагина эмас, шу билан бирга Ўрта Осиё республикалари ва Россия Федерациясига ҳам юборилмоқда. Завод меҳнат аҳли истеъмолчиларни ҳамиша мамнун этиш мақсадида бутун имконият ва резервларни ишга солмоқда.

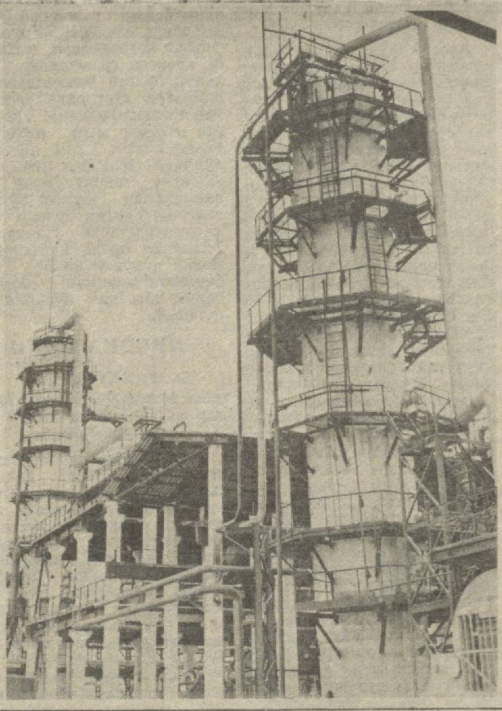

Суратларда: 1. «Муборекгазпромстрой» трести илғор комплекс бригадаси бошлиғи Хуршид Исахўжаев (чапда) ва монтажчи Қурбон Омонов. 2. Завод тўртинчи навбатининг янги газ тозалаш қурилмаси.

Ш. ШАРОПОВ фотолари

(ЎзТАГ).

ҲОСИЛДОРЛИКНИ ОШИРИБ

Коллективимиз беш йилликни муваффақиятли якунлади. Ўтган йили мўл ҳосил етиштирдик. Совхозимиз бўйича давлатга белгиланганидан 600 тонна кўп пахта сотилди. Йиллик марра бригадамизда 15, совхозимизда эса 25 иш кунида эгалланди.

Чўл шароитида деҳқончилик қилиш, экин майдонлари захкаш ва шўр ерларда пахта етиштириш, айниқса оғир. Лекин районимиз пахтакорлари маҳорат ва шижоат кўрсатиб, йил сайин мўл ҳосил етиштиришга эришмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси XXI съезди ер, сув ва моддий-техника ресурсларидан яхшироқ фойдаланиш, қолоқ участкаларни илғорлар қаторига етказиб олиш, фан-техника тараққиёти ютуқларини ва илғор тажрибани кенг жорий этиш вазифаларини қўйди.

Мана шу талаблардан келиб чиққанимизда олдимизда ҳали ўз ечимини кутаётган муаммолар ҳам борлигини сезамиз. Аввало ерларимиз тўла маданийлашмаган. Ёз ойларида дарёда сув кўпайиши билан кўпчилик майдонларнинг ер ости суви кўтарилиб кетади. Оқибатда яхши тозаланмаган коллекторлардан сизот сувлар равон оқиб чиқолмайди. Бу ишга мутасадди бўлган «Водстрой» ва «Ирстрой» трестларининг районимиздаги ташкилотлари раҳбарлари зиммаларидаги вазифаларни ҳозирги талаблар даражасида бажара олишмаяпти. Айрим ҳолларда улар томонидан ўзлаштириб топширилган майдонлардан фойдаланиб бўлмаяпти. Масалан, 1984 йили 50, 1985 йил бошида 104 гектар ўзлаштирилган янги ерлардан ҳосил ололмадик. Меҳнатимиз зое кетди. Натижада бир неча ўн минг сўм пул кўкка совурилди.

Ишнинг кўзини билган деҳқон сира доғда қолмайди. Жумладан, совхозимизнинг Абдуманноп Нажимов, Ғуломжон Парпиев, Шерхон Мирзаев каби коммунистлар бошлиқ бригадаларида чўл шароитида 29-33 центнер ўрнига 37-38 центнердан хирмон кўтарилди. Бироқ Алишер Боймирзаев, Ғозибой Эшмуродов бошлиқ бригадаларда планлар учма-уч бажарилди. Улар совхознинг ўртача кўрсаткичидан бир ярим баравар кам ҳосил олдилар.

Совхозимизда мингга яқин ишчи бор. Уларнинг 400 дан ортиғи район марказидан қатнаб ишлайди. Сабаби — хўжалигимизнинг 5-, 6-, 7-8-бўлимларида уй-жой бинолари йўқ. Ишчилар баҳорда келиб, куз тугамасдан кўчиб кетишади. Оқибатда шўр ювиш ярим-ёртилигича қолади. Ваҳолонки, бизнинг шароитимизда сувсиз мўл ҳосил олиб бўлмайди.

Съезд йилидаги режаларимиз ғоят масъулиятли. Ҳосилдорликни совхозимизда 30 центнерданга, бригадамизда 43 центнерга етказмоқчимиз. Бунинг учун ҳозирдан пухта замин тайёрлаяпмиз. Сифатли ҳайдалган ерларимиз дастлабки яхоб сувидан чиқарилди. Такрорий шўр ювиш давом этмоқда.

Ҳабиба АБДУЛЛАЕВА,
Задарё районидаги Ильич номли совхоз 2-бўлимининг бригада бошлиғи, КПСС XXVII съезди делегати.

СУҲБАТ БЎЛИБ ЎТДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе Москвага келган БМТ Бош секретарининг ўринбосари, Афғонистон — Покистон музокараларида воситачилик қилаётган Д. Кордовесни 11 февраль куни қабул қилди.

Шу музокаралар натижасида можаронинг эҳтимол тутилган сиёсий бартараф этилиши, халқаро гарантияларига тааллуқли масалалар муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев таъкидлаганидек, Совет Иттифоқи 1986 йилда Афғонистон теварагидаги аҳволни сиёсий бартараф этиш ишида муҳим силжишга эришилишига қатъий аҳд қилганини Э. А. Шеварднадзе уқтириб ўтди.

(ТАСС).

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ В. В. КУЗНЕЦОВНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Коммунистик партия билан Совет давлати олдидаги катта хизматлари учун ва туғилган кунига саксон беш йил тўлиши муносабати билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ Василий Васильевич **Кузнецов Ленин** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси — **А. ГРОМИКО.**
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари — **Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.**
Москва, Кремль.
1986 йил 12 февраль.

«КОСМОС-1732»— ПАРВОЗДА

1986 йил 11 февраль куни Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-1732» учирилди.

Йўлдош ичига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди.

Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

Халқ депутатларининг ҳисоботи

Шу кунларда Ўзбекистон ССР Олий Советининг, маҳаллий Советларнинг депутатлари халқ депутатларининг статуси тўғрисидаги СССР Қонунида ўзларига бериб қўйилган юксак ваколатларни қандай бажараётганликлари тўғрисида сайловчилар олдида ҳисоб бермоқдалар.

Бу учрашувларда кўпдан кўп масалалар кўтарилмоқда, бу масалалар республика иқтисодий ва социал турмушининг ҳамма жиҳатларини ўз ичига олади. Меҳнат коллективлари Ўзбекистон Компартияси XXI съезди ўртага қўйган вазифаларни ҳал этишга қандай киришганликлари, улар КПСС XXVII съездини қандай совғалар билан кутиб олаётганликлари, съездга бағишланган Коммунистик шанбалик куни қандай ишлашлари ҳақида гап бормоқда.

Бу учрашувларда сайловчилар ўзлари сайлаб қўйган Советларнинг фаолиятини янада такомиллаштириш тўғрисида, халқ ҳокимияти органларининг жамиятимиз ҳамма соҳаларига янада активроқ таъсир қилиши ҳақида бир қанча таклифларни айтмоқдалар.

Ҳисоботларда халқ вакиллари ўз округидаги корхоналар, хўжаликлар, ташкилотларнинг фаолиятига оид кўпгина проблемаларни ўртага қўймоқдалар ва мажбуриятларини сўзсиз бажариш соҳасидаги вазифалари тўғрисида, план, меҳнат, давлат интизомини мустаҳкамлаш йўллари ҳақида гапирмоқдалар.

Бухоро областида Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Барчин Ҳайдарова сайловчилар ҳузурида ҳисоб берар экан, ўз нутқининг анчагина қисмини, ўзига яқин бўлган масалаларга, яъни Шофиркон районидаги Ленин номли колхознинг фаолиятига, барча пахтакорларни тўлқинлантираётган ишлар ва вазифаларга бағишлади. Ҳозир барча хўжаликларда кўкламги экиш кампаниясига ҳар томонлама тайёргарлик кўриш, уни шай бўлиб кутиб олиш учун ҳамма ишни қилиш зарур, деди у. Бироқ техника ремонти ҳамма жойда ҳам тугатилган эмас. «Шофиркон», «Ўзбекистон», Охунбобоев номли колхозларда ерларнинг шўрини ювиш сифатига кам эътибор берилмоқда. Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида Бухоро области машинада пахта теришга етарли эътибор берилмаётганлиги учун қаттиқ танқид қилинди, аммо бир қанча хўжаликларда бу мулоҳазалар юзасидан амалий чора-тадбирлар кўрилмаяпти. Пахта териш машиналарини ремонт қилиш ҳақида ҳам, малакали механик-ҳайдовчи кадрлар тайёрлаш тўғрисида ҳам ҳамон дуруст ғамхўрлик қилинмаяпти.

Бухоро тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг тикувчи-мотористи М. Ш. Ғаниева, СССР 50 йиллиги номидаги «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори И. Х. Мусин, 163-Бухоро қурилиш трестининг ғишт терувчилар бригадири И. Истамов, Қашқадарё областидаги «Москва» совхозининг сут соғувчиси З. Бойматова, Бухоро область Ғиждувон районидаги К. Маркс номли совхоз бригадири И. Толибов ва республика Олий Советининг бошқа депутатлари ҳам сайловчилар олдида ҳисобот бердилар. Уларнинг ҳисоботлари халқ депутатлари Советларининг меҳнаткашлар билан мустаҳкамланиб бораётган алоқасини намойиш этди.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ И. А. КАРИМОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ПЛАН КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:

Ўртоқ Ислом Абдуғаниевич Каримов Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Давлат план комитетининг раиси этиб тайинлансин, у Ўзбекистон ССР молия министри вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси — **О. САЛИМОВ.**
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари — **Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.**
Тошкент шаҳри,
1986 йил 12 февраль.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ Қ. А. АҲМЕДОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР НАРХЛАР ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:

Ўртоқ Қудратилла Аҳмедович Аҳмедов Ўзбекистон ССР Нархлар давлат комитетининг раиси этиб тайинлансин, у Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Давлат план комитетининг раиси вазифаларидан озод қилинсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси — **О. САЛИМОВ.**
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари — **Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.**
Тошкент шаҳри,
1986 йил 12 февраль.

Партиянинг съездолди ҳужжатларини муҳокама қиламиз

БУНЁДКОРЛИК — ШОН-ШАРАФ ИШИ

ХОРАЗМ ОБЛАСТИДАГИ 21-ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ ТРЕСТИ КОЛЛЕКТИВИ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАР ЛОЙИҲАСИНИ МУҲОКАМА ҚИЛМОҚДА

Хўжалик юритишнинг сиёсий ва хўжалик раҳбарлиги бирлиги, юксак уюшқоқлик, ишчанлик, омилкорлик, интизом, ҳар бир кишининг топширилган иш учун шахсий масъулияти каби энг муҳим ленинча талабларга асосланган социалистик услуби ҳамма жойда қарор топтирилсин.

(СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳасидан).

Хоразм областидаги 21-қурилиш тресги — республикамиздаги йирик қишлоқ қурилиши ташкилотларидан бири бўлиб, йилига 25 миллион сўмлик атрофида қурилиш-монтаж ишларини бажаради. У ўзи ташкил топган 1967 йилдан буён муттасил юксалишда. Шу давр мобайнида бирон йил йўқки, у ишлаб чиқариш хажмини кенгайтирмаган ва план топшириғини бажармаган бўлсин.

Трест бунёдкорлари, айниқса ,ўн биринчи беш йилликда ва унинг сўнгги йилида катта муваффақиятларга эришдилар. Бу янги беш йилликни ҳам зафарли одимлар билан бошлашга ишончли замин бўлди.

Шунга қарамай, қурувчилар съездолди ҳужжатларини ўрганиш ва муҳокама қилиш жараёнида иш суръати ва сифатини яна ҳам оширишга имкон берадиган резерв ва имкониятлардан ҳали тўлиқ фойдаланаётганимиз йўқ, деган хулосага келдилар. Самарадорликни тағин ҳам ошириш, тежамкорликдан олинадиган қўшимча фойдани кўпайтириш, қурилишда юксак сифатни таъминлашга доир таклиф, мулоҳаза ва истаклар йиғилишларда баён этилмоқда. Ишчилар қулай иш ва маиший шарт-шароитларни яхшилаш имкониятлари ҳақида ҳам атрофлича фикрлашмоқдалар.

МОДДИЙ ЖАВОБГАРЛИК

З. РАЗЗОҚОВ,
трест бош инженери

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳасида шундай сўзлар бор: «...**Қувватлар ва объектларнинг ўз вақтида ишга туширилиши ва хўжалик фаолиятининг натижалари яхшиланиши учун қурилиш-монтаж трестларининг мустақиллиги кенгайтирилиб, уларнинг жавобгарлиги оширилсин»**.

Трестимиз ўз фаолиятида худди мана шу йўлни танлаган ва ундан оғишмай боришга интилмоқда. Негаки, бу йўлнинг афзалликларини кўриб-билиб турибмиз. Умуман, хулоса қилиб шуни айтиш мумкинки, хўжалик раҳбарлари ва инженер-техник ходимлари трест жамоат ташкилотлари, қуйи бўлинмалардаги кенг активларга таяниб, фан-техника ютуқларини жорий этиш, меҳнатда энг самарали усулларни қўлланиш, иқтисод қилиш ва тежамкорлик масалалари билан мунтазам шуғулланмоқдалар. Ҳамманинг унумли ишлаши учун қулай шарт-шароит яратилди.

Булар, табиийки, қувончли натижалар беряпти. Ўн биринчи беш йиллик ва унинг якунловчи йили план топшириғи муддатидан олдин бажарилди. 1981—1985 йиллар мобайнида 120 минг квадрат метр уй-жой, 11.300 ўқувчига мўлжалланган мактаб, 1670 ўринли болалар боғчаси, касалхона, поликлиника ва бошқа объектлар қуриб битказилди. Шунингдек, агросаноат комплекси объектларини барпо этиш топшириғи ҳам анча ошириб адо этилди.

Ютуқлар таҳлили трестнинг барча бўлинмалари ва бригадаларида тартиб ва интизом мустаҳкамлангани, қурилиш ишларининг механизация даражаси оширилгани, иш вақтидан, материаллардан оқилона, унумли фойдаланилганлиги, энг муҳими — барча бўғинда сўз билан иш бирлиги таъминланганлиги муваффақиятлар омили бўлганлигини кўрсатди. Буларга ишчи ва мутахассислар малакаси, маҳорати доимий равишда ошириб борилаётганини ҳам қўшиш керак.

Трестнинг эътиборга лойиқ ишлари анчагина. У биринчи бўлиб йирик панелли уйлар қисмларини ишлаб чиқарадиган цехни қуриб ишга туширди. Ҳозирги пайтда Хоразмдаги кўпгина қишлоқ уйлари ана шу материаллардан қурилаётир.

Трестимиз ва унинг бўлинмалари шерикчиликнинг яхши йўлини топиб олганлар. Аввало, буюртмачилар билан алоқаларни мустаҳкамлаганмиз. Хуллас, биз билан ҳамкорликда ишлаётган 20 дан ортиқ корхона ва ташкилотнинг бирортасидан ҳали жиддий эътироз ёки норозилик эшитганимиз йўқ. Лекин шундан ҳам кўз юмиб бўлмайдики, биргаликда шартнома имзолаган шерикларимизнинг айримлари ўз сўзларининг устидан чиқмаяптилар. Шу ўринда қишлоқ хўжалигини химиялаш бошқармасига айтадиган гапларимиз бор. Боғот районида барпо этилаётган ўсимликларни химиявий усулда ҳимоя қилиш базаси материал билан таъминланмаслиги оқибатида 1977 йилдан буён битмаяпти. Бу ҳақда озмунча мурожаат қилмадик, лекин ҳамон натижа йўқ. Буюртмачи технологик ускуналар юборишни пайсалга солмоқда.

Асосий йўналишлар лойиҳасининг «Капитал қурилиш» деб номланган IX бобида: **«Бошлаб қўйилган қурилишлар ва тугалланмаган қурилишлар ҳажми норматив даражасида бўлсин»**, — дейилган жумла бор. Бу фикрни: **«Тугалланмаган қурилишлар сони кўпайишига сабабчи бўлган буюртмачиларнинг моддий жавобгарлиги белгилаб қўйилсин»**, — деган сўзлар билан тўлдирилишини таклиф қиламан. Шуни ҳам айтиш керакки, моддий жавобгар бўлган буюртмачи жаримани қурилиш сметаси ҳисобидан эмас, балки унинг моддий рағбатлантириш фондидан ундириб олинадиган бўлсин.

БРИГАДА — ТАЯНЧИМИЗ

К. БОБОЖОНОВ,
меҳнат ва иш ҳақи бўлими инженери

Асосий йўналишлар лойиҳасидаги **«Меҳнатнинг илғор форма ва усуллари кенг жорий этилсин, бригада пудрати равнақ топсин, бригадалар йириклаштирилсин, уларнинг ишини ташкил этиш такомиллаштирилсин»**, дейилган сатрларни ўқир эканман, ўзимда ҳам шундай фикрлар пайдо бўлди: **«Қурилиш самарадорлигини оширишни таъминлаган илғорларни ва новаторларни моддий ҳамда маънавий жиҳатдан рағбатлантириш яхшилансин»**. Бу таклифни шунинг учун айтяпманки, ишчиларнинг активлигини ошириш, ютуқларни кўпайтиришда хўжалик ҳисобининг аҳамияти катта.

Э. Ёқубов бошчилик қилаётган хўжалик ҳисобидаги комплекс бригада янгича ишлаш туфайли шуҳрат топди. Эндиликда коллектив базасида қурувчиларнинг республика илғор тажриба мактаби ташкил этилган. Шовот районида маданий-маиший объектлар барпо этаётган бу илғор бригада коллективининг ҳар бир иши фақат «яхши» ва «аъло» баҳолар билан қабул қилинмоқда.

Лекин хўжалик ҳисобида ишлаётган айрим бригадаларнинг меҳнатдаги пировард натижалари қувонарли бўлаётгани йўқ. Механизациялашган кўчма колонналарда бригадаларни асоссиз равишда объектдан-объектга ўтказавершидан иборат ярокесиз практикага ҳалигача барҳам бермаганлар. Бу қурилиш ишларини чала-чулпа бажариш, тугалланмаган объектларни кўпайтириш ва ниҳоят ишчиларнинг моддий манфаатдорлигини пасайтиришга олиб келади.

Хуллас, шартнома мажбуриятининг бузилиши фавқулодда ҳодиса сифатида баҳоланиши керак.

МАҚСАДИМИЗ — УМУМИЙ

Ф. КОРОЛЕВ,
бош диспетчер

«Қурилиш-монтаж ташкилотларини йириклаштириш йўли давом эттирилсин, бошқарувнинг ортиқча бўғинлари қисқартирилсин...», дейилади Асосий йўналишлар лойиҳасининг IX бобида. Хўжалик раҳбарлари ва инженер-техник ходимларимиз оралиқ звеноларни тугатиш ҳисобига йирик қурилиш трестлари тузишни мақсадга мувофиқ деб ҳисобламоқдалар. Бунда, энг аввало, «Узсельстроймеханизация» трести махсус механизациялашган кўчма колоннаси, қишлоқ қурилишларида ободончилик ишларини бажараётган автотранспорт корхоналари ва ташкилотлари кўзда тутилмоқда.

Бу хилдаги ташкилий ишлар бош пудрагчи трестнинг ташвишини ҳам кўпайтириши турган гап. Лекин қурилиш ва ёрдамчи ташкилотларни қайта ташкил этиш механизм, транспорт таъминоти ва улардан самарали фойдаланиш билан боғлиқ масалаларни тез ва аниқ ҳал этишга имкон беради. Негаки, бу ташкилот ва корхоналар ходимлари сўнгги натижа учун жавоб берадилар, яъни улар қурилиш объектлари батамом битказиб топширилишини таъмин этадилар.

ҲАЛОЛ МЕҲНАТ БАҲОСИ

С. СОБИРОВ,
108-механизациялашган кўчма колонна пардозловчилар бригадаси бошлиғи, меҳнат ветерани

Мен 40 йилдан буён қурилишда ишлайман. Бутун иш фаолиятим биноларга пардоз бериш билан ўтди. Ҳозирги пайтда Хоразм областининг деярли ҳамма район марказида қад кўтарган биноларнинг бирортаси йўққи, унга менинг қўлим тегмаган бўлсин. Бу оддий бир қурувчи учун катта бахт ва шон-шарафдир.

Қурувчи сифатида босиб ўтган йўлим билан фахрланаман. Ютуқларим байрамона шарафланган дақиқаларни кўрдим. Меҳнат Қизил Байроқ ва «Ҳурмат Белгиси» орденлари билан мукофотландим. Кўп болали оиламизга трестимизнинг ўзи етти хонадан иборат ўй-коттеж қуриб берган. Меҳнат отпускамни кўнгилли ўтказяпман. Ишхонам берган текин йўлланма билан Болгария ва Чехословакияда дам олиб келдим.

Шунинг учун ҳам Асосий йўналишлар лойиҳасининг X бобида ёзилган: **«Уруш ва меҳнат ветеранлари, меҳнатга яроқсиз граждандар ва ҳалок бўлган жангчиларнинг оилалари тўғрисида ғамхўрлик кучайтирилсин»**, дейилган сатрлар мени ниҳоятда мамнун этди. Ана шу ғамхўрликка жавобан яна ҳам яхшироқ, ғайрат билан ишламоқдаман, касбим бўйича нимаики билган бўлсам ҳаммасини ёшларга ўргатаман. Элликдан ортиқ йигит-қизни моҳир қурувчи қилиб тарбиялаган эканман, шогирдларим яна ҳам кўпайишини истайман.

ИНСОН ОМИЛИ

Г. ЁҚУБОВА,
трест бошқарувчисининг кадрлар ва тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари

Асосий йўналишлар лойиҳасининг II бобида шундай сатрларни ўқиймиз: **«Халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини муттасил ошириш партия иқтисодий стратегиясининг олий мақсади бўлиб келди ва шундай бўлиб қолаверади»**. Бу инсонпарварлик ғояси съездолди ҳужжатларининг ҳаммасидан ҳам қизил ип бўлиб ўтган.

Трест ҳозирги замоннинг юксак талаблари асосида ишлаб чиқариш вазифалари ҳамда муаммоларини ҳал этар экан, бунда тобора аҳамияти ошиб бораётган инсон омилининг ролига алоҳида аҳамият бермоқда. Бу факторни жадаллаштириш ва активлаштириш йўлида талайгина ишлар қилинди. Ўн биринчи беш йиллик бошида трестда кадрлар қўнимсизлиги 10 процентни ташкил этган бўлса, ҳозир у қарийб икки баравар озайган. Худди шу аснода меҳнат унумдорлиги 18 процент ўсди.

Меҳнат кишиси тўғрисида ғамхўрлик ҳар томонлама ошяпти. Трест ҳозирги пайтда ҳажми 10 минг квадрат метрдан ортиқ уй-жой фондига эга. Урганч шаҳрида қурувчилар квартали бунёд этилган. Кварталда маданий-маиший комплекслар, спорт иншоотлари мавжуд.

Трестни социал-иқтисодий ривожлантиришнинг ўн иккинчи беш йиллик плани жадаллик билан амалга оширилмоқда. Бу янги, яна ҳам истиқболли режаларнинг ҳаётга тўла-тўкис татбиқ этилиши қурувчиларнинг уй-жой, маданий-маиший шароитини тағин ҳам яхшилаш имконини беради.

Хоразм области қишлоқ бинокорлари партиямизнинг съездолди ҳужжатларини чуқур манфаатдорлик ва амалий ишчанлик руҳида ўрганиб, муҳокама қилиб ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришнинг қулай ва самарали йўлларини изламоқдалар.

И. АҲМЕТОВ,
«Узоргтехсельстрой» трести матбуот хизмати бошлиғи.

СОВЕТ КАСАБА СОЮЗЛАРИ — КОММУНИЗМ МАКТАБИ

КПСС XXVII съездининг матбуот марказида

Касаба союз ҳаракати социалистик қурилишнинг ҳамма босқичларида экономикани юксалтириш, одамларни тарбиялаш, уларда ишлаб чиқаришнинг хўжайини туйғусини вужудга келтиришнинг ишончли воситаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. 11 февраль куни КПСС XXVII съездининг матбуот марказида бўлиб ўтган матбуот конференциясида шу фикр уқтириб ўтилди. Совет ва чет эл журналистлари билан биринчи учрашув «Совет касаба союзлари съезддан съездгача» мавзуига бағишланганлиги тасодифий ҳол эмас, чунки мамлакатимиз касаба союзлари СССР сиёсий системасининг таркибий қисми сифатида совет коммунистларининг анжуманини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ ҳаракатида актив қатнашмоқдалар.

Оммавий ахборот воситаларининг вакиллари ҳузурида сўзга чиққан ВЦСПС секретарлари В. П. Провоторов ва А. М. Субботин, ВЦСПСнинг бошқа масъул ходимлари «Партия XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик» шиори остида ўтаётган съездолди социалистик мусобақасининг кўлами ҳақида гапириб бердилар. Мусобақа қатнашчилари тежамкорликка асосий эътибор бермоқдалар. Хом ашё, материал ва ёнилғи-энергетика ресурсларидан фойдаланиш самарадорлиги Бутуниттифоқ жамоат кўриги тежамкорлик ишининг муҳим формасидир.

Меҳнат коллективларида касаба союзларининг актив иштироки билан муҳим съезд олди ҳужжати — СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳасини муҳокама қилиш деярли ниҳоясига етди. Меҳнат коллективларининг йиғилишларида юз миллиондан кўпроқ ишчи, колхозчи, хизматчи қатнашди, улар ишлаб чиқаришда, хизмат соҳасида интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш, меҳнат унумдорлигини ўстириш резервларини аниқлаш, маҳсулот сифатини ошириш, меҳнаткашларнинг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини яхшилаш юзасидан 158 мингта таклиф ва мулоҳаза киритдилар.

Касаба союзлари халқ фаровонлигини, ҳар бир оиланинг турмуш даражасини ошириш ҳақида доимий ғамхўрлик қилмоқдалар. Ўтган беш йилликда ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат ҳақи кўпайди, пенсиялар, оилавий нафақалар миқдори ошди, ижтимоий истеъмол фондидан бериладиган имтиёз ва тўловлар анча кўпайди. Яна бир диққатга сазовор рақам шундан иборатки, 50 миллион киши янги квартираларга кўчиб чиқди.

Матбуот конференциясида совет касаба союзларининг халқаро алоқаларига катта эътибор берилди. Ҳозирги вақтда 145 мамлакат касаба союзлари билан доимий алоқа ўрнатилган. Бу ҳамкорлик шу кунларда тинчликни ҳимоя қилиш, термоядро фалокати олдини олишнинг актуал проблемалари биринчи ўринга чиқиб қолган бир пайтда алоҳида аҳамият касб этади.

КПСС билан Совет давлатининг ядро қуролини бутунлай йўқ қилиб ташлашга, халқларнинг ишончли хавфсизлигини таъминлашга қаратилган тинчликсеварлик ташаббуслари бу ҳамкорликка янги омил бахш этмоқда.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Халқаро тинчлик йили деб эълон қилган бу йил совет касаба союзлари «Касаба союзлари ва меҳнаткашлар тинчлик ҳамда меҳнат учун курашда» мавзуидаги кампанияда актив қатнашадилар. Биринчи майнинг юз йиллигини байрам қилиш, касаба союзларнинг тинчлик йўлидаги ҳаракати куни, касаба союзларининг XI жаҳон конгресси шу кампаниянинг энг асосий воқеалари бўлади.

Матбуот конференциясининг қатнашчилари журналистларнинг кўпдан кўп саволларига жавоб қайтардилар.

(ТАСС).

ИЖТИМОИЙ ФАНЛАР РИВОЖИ

СССР Фанлар академияси ижтимоий фанлар соҳасидаги илмий ахборот институтида «СССРда ижтимоий фанларнинг ривожи. 1981—1985» мавзуидаги виставка очилди. Совет олимларининг ижтимоий фанлар ҳамма соҳаларида ўтказган ҳамда КПССнинг мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга қаратилган стратегик йўлини асослаб берадиган фундаментал тадқиқотлари виставканинг асосини ташкил этади. Бу виставка КПСС XXVII съездига бағишланган.

Виставка марксизм-ленинизм асосчиларининг асарлари, КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель ва октябрь Пленумларининг материаллари, съездолди ҳужжатлари билан бошланади.

Халқаро муносабатларни, халқаро ишчилар ва коммунистик ҳаракатни, халқларнинг миллий-озодлик курашини тадқиқ этувчи асарлар ҳам стендларга қўйилган. Тинчлик учун, қуролсизланиш ва ядро урушининг олдини олиш учун курашга бағишланган китобларга алоҳида ўрин берилган. (ТАСС).

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

ИШЧИЛАР МАМНУН

Тошкент тўқимачилик комбинати кўпгина цехлари ва фабрикаларининг маиший хоналари ёруғ ва шинам бўлиб қолди. Булар капитал ремонтдан чиқарилди.

Бу иш корхонада меҳнат қилаётган депутатлар группасининг талаби билан амалга оширилди. Депутатлар группасида халқнинг 18 нафар вакили бор, улар ишлаб чиқариш ҳамда социал масалаларни ҳал этишда фаол иштирок этмоқдалар. Масалан, тўқимачилар кўпгина фабрика ва цех ёрдамчи хоналари эскириб кетганлигини, комбинат раҳбарлари, касаба союз комитети ремонтни пайсалга солаётганликларини депутатларга айтган эдилар. Депутатлар бу масалаларни группа йиғилишида муҳокама қилиб, дирекция ва касаба союз комитетидан шошилинч чоралар кўришни талаб қилдилар. Кўп вақт ўтмай, ана шу мақсад учун юз минг сўмдан кўпроқ маблағ ажратилди. Бироқ ишлар жонланиб кетгандан кейин ҳам депутатлар тиниб-тинчишмади. Улар ремонт ишларининг боришини мунтазам кузатиб турдилар. Қурилиш материаллари келтирилишини контрол остига олдилар. Натижада маиший хоналар ремонти белгиланган муддатидан олдин тугалланди. (ЎзТАГ).

ҚЎЛИ ГУЛ УСТАЛАР

«Узбекхлопкомаш» заводидан Т. Игумнов бошлиқ бригада ишчилари яна бир касбни ўрганиб олдилар. Коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номга сазовор бўлган бу бригада аъзолари сайқаллаш ва токарлик ишларини бажарадилар. Энди булар ёнига фрезерлик ишлари ҳам қўшилди. Бригада ишлатиб келган 11 станок қаторига яна 5 таси қўшилди. Энди коллектив қўшимча тарзда яна уч кишининг нормасини бажармоқда. Бригадир ҳар соҳада ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда. У иккита сайқаллаш ва битта фрезер станогида ишламоқда «Ускунани яхши билиб олинса, иш юришиб кетаверади, — дейди Тимофей Ильич. — Жадал меҳнат қилаётганимизда ҳатто битта станок тўхтаб қолса ҳам бутун потокка путур етади.

Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори бўлган бригадирдан ибрат олган ҳамкасблари — А. Громовой, В. Кутилин, А. Муҳамедшин, М. Ташос ҳам бир неча станокда ишламоқдалар. (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

ФАКТЛАР ТАСДИҚЛАНДИ

Тошкент область Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхознинг Қорамозор қишлоғида яшовчи бир группа газетхонлар қишлоқда қурилиш ишларининг аҳволи яхши эмаслиги тўғрисида мактуб йўллаган эдилар. Халқ депутатлари Бўстонлиқ район Совети ижроия комитетидан олинган жавобда шундай дейилади:

— Мактубда баён қилинган фактлар ҳақиқатан ҳам мавжуд. Колхоз иқтисодий жиҳатдан камқувват бўлганлиги учун ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектлар қурилишини кенг кўламда олиб боролмади.

Ўн иккинчи беш йилликда колхозни ҳар томонлама ривожлантириш чора-тадбирлари кўрилмоқда. Марказий қўрғонлардан узоқда жойлашган участка ва қишлоқларда яшовчи колхозчиларнинг меҳнати ва маиший турмушини яхшилаш тадбирлари белгиланмоқда. Еттинчи ва саккизинчи бригадалар жойлашган Қорамозор участкасида маданий-маиший шароитларни яхшилаш бошлаб юборилди. 1986 йилда клуб қурилиши мўлжалланмоқда. Ҳозир ҳаммом қуриляпти. Чойхона ремонти давом этяпти. Кутубхона учун шинам бино ажратилди. Бўшаган бинода эса сартарошхона очилади.

Съезд делегатлари ҳақида ҳикоялар

ДАРҒАЛАР

Уларни Москва районида яхши билишади. Ҳабибулла Мўминов Фрунзе номли колхоз партия комитетининг секретари, фамилиядоши Робияхон Мўминова эса шу колхозда пахтачилик бригадасининг бошлиғи бўлиб ишлайди. Ҳ. Мўминовни коммунистларнинг сардори, принципиал партия ходими сифатида, Р. Мўминовани эса ишчан, ташкилотчи коммунист, ташаббускор бригада бошлиғи сифатида билишади. Андижон область партия конференциясида коммунистлар уларга катта ишонч билдирдилар. Ҳабибулла Мўминовни КПСС XXVII съездига, Робияхон Мўминовани эса Ўзбекистон Компартияси XXI съездига делегат қилиб сайладилар. Ҳикоямиз бир хўжаликнинг ана шу икки дарғаси ҳақида...

Ҳабибулла МЎМИНОВ... Ўттиз саккиз ёшда. Касби — инженер-механик. Андижон пахтачилик институтини битирган.

Ҳабибулла институтни битиргач, меҳнат фаолиятини «Госкомсельхозтехника» Холдевонбек бўлимида бошлади. Дастлаб деталларнинг нуқсонларини аниқловчи оддий ишчи бўлиб ишлади. Камтарин меҳнати, ташаббускорлиги тезда уни элга танитди. Кейинроқ у сифат бўйича назоратчи механиқ бўлди. Ўз бурчини яхши ўтади, жамоат ишларида фаол қатнаша бошлади.

Кўп ўтмай у Москва район комсомол комитетининг иккинчи секретари қилиб сайланди. Комсомол ишида Мўминов ёшларга хос ғайрат-шижоат кўрсатди. Одамлар билан ишлаш санъатини эгаллашга интилди. Янги иш методлари ва услубларини ахтарди. Энг муҳими — партия, комсомол қарорларининг ижросини назорат қилишга кўп вақт сарфлади. Беш йил ёшларга етакчилик қилгандан кейин уни район партия комитетига ишга олишди.

Мўминов икки йил райкомда инструктор бўлиб ишлаб чиниқди. Партиявий ишни ўрганишга, омма билан жонли мулоқотда бўлишга ҳаракат қилди.

У уч йил район комсомол комитетининг биринчи секретари лавозимида ишлагандан кейин 1980 йилда Фрунзе номли колхоз партия комитетининг секретари қилиб сайланди.

СУРАТДА: Ҳ. Мўминов билан Р. Мўминова.

Г. КЕЧКИН фотоси.

Ўтган беш йил давомида Мўминов ғайрат билан меҳнат қилди. Шахсан ўзи ибрат кўрсатиб, коммунистларни жасоратга бошлади. Чинакам партия ташкилотчисига айланди. Партком секретарининг фаолияти мураккаб ва кўп қирралидир. У кадрларни, турмушни ўрганишга, ҳамда янгилик ва илғор тажрибаларни ўз вақтида пайқаб, уларни кенг тарғиб қилишга даъват этилгандир. Мўминов буни яхши тушунган ҳолда иш юритди.

Унга кишилар тез-тез турли-туман масалалар билан мурожаат қилиб турадилар. Мўминов уларга тўғри ва аниқ жавоб беради, йўл-йўриқ кўрсатади. Кундалик ҳаёт юзага келтирган воқеаларнинг хилма-хиллиги ҳар қандай иш графигини ҳам бузиб юборади. Бу эса партия ходими зиммасига катта масъулият юклайди. Ундан ҳамма соҳада кенг тушунчага эга бўлишни, воқеалардан оператив равишда хулоса чиқаришни, ҳатто унинг вазифаси доирасига кирмаса-да, бир ишдан дарҳол иккинчи ишга ўта билишни талаб этади. Мўминов бу ишларнинг ҳаммасига улгуради.

У секретарликка сайлангандан кейин партия сафи 23 кишига ўсди. Колхоз партия ташкилоти ҳисобидаги 169 КПСС аъзосининг аксарияти ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларида ишлаяпти.

Партком секретари ёш ҳисобот ходими Баҳодир Мусаевнинг иши билан қизиқди. Кекса коммунист, ҳисобчи Эркин Комилов унинг КПСС аъзолигига муносиб номзод эканлигини айтди. Партия ташкилоти Мусаевни пухта ўрганиб, уни партия аъзолигига кандидатликка қабул қилди. Кандидатлик даврида у ўзининг яхши томонларини кўрсатди. Партия ташкилотига яқиндан ёрдам берди. Мусаев партия сафига ўтди. Ҳозир ёш коммунист Баҳодир Мусаев колхоз комсомол комитетининг секретари, партком аъзоси, оммавий-сиёсий ишлар билан шуғулланяпти.

Коммунистларнинг авангардлиги, масъулиятини ошириш партком секретарининг диққат марказида. Раҳбар ходимлар, мутахассисларнинг ҳисоботи мунтазам эшитиб борилади. Колхоз правлениесининг раиси А. Маннопжонов, чорвачилик бўйича раис муовини З. Шодмонов, бригада бошлиғи О. Ҳакимов хизмат бурчини қандай ўтаётгани ҳақида коммунистлар олдида ҳисоб бердилар.

Партия йиғилишлари, комитет мажлислари КПСС Устави талаблари асосида юксак савияда ўтказиляпти.

Кейинги беш йилда колхоз қаддини ростлаб, иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланди. Рентабеллик даражаси кўтарилди, даромад ошди. Дон, гўшт, сут, тухум, пилла тайёрлаш беш йиллик плани ортиғи билан бажарилди. Беш йилда давлатга пландан ташқари 765 тонна пахта, 254 тонна дон сотилди. Пахта ҳосилдорлиги 1980 йилга нисбатан 3,8 процент ўсди. Ўтган йили ҳар гектар ердан 37 центнердан хирмон кўтарилди.

Мўминов партком секретари сифатида чорвачиликни ривожлантиришга катта эътибор берди. Фермаларда маданий-маиший шароит яхшиланди. Дам олиш хоналари ташкил этилди. Пахтакорлар, чорвадорларнинг ўқиши яхши йўлга қўйилди.

Мўминов район партия комитети аъзолигига кандидат сифатида пленум ва бюро мажлисларига масала тайёрлашга ёрдамлашади. Ўзининг фойдали таклифларини айтади. У партиянинг съездолди ҳужжатларини тарғиб қилишда фаоллик кўрсатмоқда. Унинг депутат сифатида қилган ишлари ҳам мақтовга лойиқдир.

Энг муҳими — Мўминов коммунистлар билан ишлаш, одамлар билан гаплашишни билади. Одамлар эса уни ҳурмат қилади.

Робияхон МЎМИНОВА... У деҳқон оиласида туғилиб ўсди. Ўрта мактабни битиргандан кейин Фрунзе номли колхозда ишлай бошлади. Далада кетмон чопди, пахта терди. Партия сафига қабул қилинди. Унга ўзи ишлаётган бригадада комсомолларнинг активлигини ошириш вазифаси топширилди. У топшириқни аъло даражада уддалади.

1979 йилда Робияхон пахтачилик бригадаси бошлиғи қилиб тайинланди. У ҳеч иккиланмай иш бошлади. Бригада коллективини орқасидан эргаштира билди. Дастлабки йили бригада коллективи ҳар гектар ердан 36 центнердан ҳосил олди. Ҳар бир кўчатнинг тақимигача кўсак олдириб, ҳар бир кўсакнинг пиёладан тошган нишолдадай очилтириш осонми? Бугунги бригада бошлиғи илм билан тажрибани омухта қилмаса бўлмайди.

Робияхон аввало, уста пахтакорларнинг тажрибасига, кейин илмга асосланиб иш олиб борди. Ўзи раҳбарлик қилаётган бригаданинг ер шароитини ўрганиб, алмашлаб экишни жорий қилиш тўғрисида таклиф киритди. Бу таклиф ҳаммага маъқул тушди. Бригаданинг 15 гектар майдони бошқа экин экиш учун ажратилди. Бу, ўз самарасини берди. Бригадада пахта ҳосилдорлиги йилдан йилга ортиб борди.

Мўминова бригадаси ўн биринчи беш йилликни муваффақиятли якунлади. Давлатга 1034 тонна ўрнига 1157 тонна «оқ олтин» армуғон этди. Ҳар гектар ердан 38,6 центнердан ҳосил олиб 1985 йилда эса бундан ҳам юксакроқ маррани эгаллади. Бригада 162 тонна ўрнига 195 тонна пахта етиштирди. Ҳосилдорлик 40 центнердан ортиб кетди.

Кўзларнинг нури, қалбларнинг қўри билан етиштирган пахтаси Андижон олтин хирмонининг қайси қатламида жойлашганини Робияхон билмайди. Аммо, шуни аниқ биладики, топширилган пахта олмоснинг бир қиррасидек, қаердадир товланиб турибди.

Ҳалол меҳнат Робияхон Мўминовани улуғлади. У район партия комитетининг бюро аъзоси, Тоштепа қишлоқ Совети депутати. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор. Кўксида «Шавкатли меҳнати учун» медали ярқираб турибди.

Робияхон Мўминова Ўзбекистон Компартияси XXI съездидан қайтгач, бу йилги режалари ҳақида бундай деди:

— 1986 йилда бригадамиз ҳар гектар ердан 45 центнердан ҳосил олиш учун курашади. Бунга ҳосилдорликни ошириш ҳисобига эришамиз. Съезддан сўнг бригадамиз аъзолари шунга қарор қилишди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ XXI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

ЧОРВАЧИЛИК—ЗАРБДОР ФРОНТ

«Совет Ўзбекистони» рейди

ТЎҚҚИЗИНГ УЧГА ЕТАДИМИ?

Бир донишманд чўпондан — «Тўққизинг учга етадими?» деб сўраган экан. Шунда чўпон: «Гоҳо етса, гоҳо етмай қолади», деб жавоб берибди. Донишманд шунда чўпонга юзланиб: — «Ана шу етмагани чатоқ, агар етказолмасанг чорвадорман деб таёқ судраб юришнинг ҳожати йўқ. Тўққизинг учга етиб, ундан ошсагина ҳақиқий чорвадор бўла оласан», дебди. Ҳа, бу гапда ҳикмат бор. «Тўққизинг учга етадими?» дегани тўққиз ой— баҳор, ёз, кузда йиғиб-йиғиштирган озуқанг уч ой қишга етадими, деган маънони бераркан. Бу сўзлар ҳозир ҳам ўз аҳамиятини йўқотган эмас.

Шу туфайли ҳам рейд бригадамиз аъзолари жойларда бўлганларида асосий эътиборни жамоат чорвачилигини ривожлантириш учун яратилган озуқа базаси ва унинг сарф-харажатлари қай аҳволда эканлигига қаратдилар.

Аввало шуни айтиш керакки, область чорвадорлари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1985 — 1986 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарори асосида бирмунча натижаларга эришдилар. Областда жамоат чорвачилигининг аҳволи ва унинг маҳсулдорлигини ошириш масалалари бир неча бор жиддий муҳокама этилиб, бу борада муҳим тадбирлар ишлаб чиқилди.

Ана шу режалар асосида иш тутган илғор хўжаликларда чорвачиликни ривожлантириш ва ундан маҳсулот олиш ишлари илгарилаб боряпти. Булар жумласига Жарқўрғон районидаги «Сурхон», Денов районидаги «Ҳазорбоғ», Ленин йўли районидаги Охунбобоев номли, Ангор районидаги «Таллимарон», Шеробод районидаги «Октябрь 60 йиллиги» каби совхозларни, Термиз районидаги Жданов номли, Ангор районидаги Куйбишев номли, Олтинсой районидаги «Ленинград», Шўрчи районидаги Киров номли ва бошқа колхозларни киритиш мумкин. Бу хўжаликларда чорва қишлови кўнгилдагидек ташкил этилди, маҳсулот етиштириш ва давлатга сотиш қиш фаслида ҳам камаймаяпти.

Афсуски, бундай илғор колхоз ва совхозлар сафи сийрак. Рейд текширишида шу нарса аниқландики, 1985 йилда олдинги йилга нисбатан 29 минг тонна дағал хашак, 27 минг тонна беда пичани кам тайёрланган. Шунга қарамай оралиқ экинлар экиш плани атиги 53,1 процент уддаланган. Айрим районларда эса қишловнинг энг қийин даври олдинда турганига қарамай жамғарилган озуқалар нормадан ошиқча сарфлаб юборилган, унинг бир қисми эса исроф қилинган. Масалан, Сариосиё районида мавжуд озуқанинг 63 проценти, шу жумладан ширали озуқаларнинг 65 проценти, Шеробод районида ем-хашакнинг — 63 проценти, Денов районида жами озуқанинг 56 проценти, Гагарин районида — 52 процентдан ортиғи ҳозирнинг ўзидаёқ сарфлаб бўлинган. Қумқўрғон, Жарқўрғон ва Бойсун районларида ҳам ширали озуқаларнинг тенг ярмидан кўпи «ҳозиргача молларга едирилди», дейишмоқда. Чорва озуқасининг бир қисми талон-торож қилинган.

> **«... КЎП ЖОЙЛАРДА ОЗУҚА ЦЕХЛАРИ ИШЛАМАЯПТИ, ЧОРВА МОЛЛАРНИ БОҚИШ РАЦИОНЛАРИГА РИОЯ ЭТИЛМАЯПТИ, МОЛХОНАЛАР ЯХШИ САҚЛАНМАЯПТИ. БИЗ ҚИШЛОВНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ТУГАЛЛАШ УЧУН ҲАММА ИШНИ ҚИЛИШИМИЗ КЕРАК».**
>
> (Ўзбекистон Компартияси XXI съезди материалларидан).

Айрим хўжаликларда концентрат озуқаларни сарфлашда чалкашликларга йўл қўйилаётганлиги аниқланди, озуқани чамалаб бериш, талон-торож этиш фактлари аён бўлди. Жумладан, Денов районидаги «Ғалаба» колхозида сохта рўйхатлар билан 2,2 тонна омухта ем чиқим қилинган. Омбор текшириб кўрилганда эса 6000 килограмм ем ортиқча чиқди. Бу ерда сут етиштириш учун сарфланган ортиқча концентрат озуқа 539 тонна озуқа бирлигини ташкил этди, ёки 16 минг 700 сўмга тўғри келди. Шунингдек, Сариосиё районидаги «Дашнобод» совхозида ҳам сут етиштириш ва бўрдоқичилик учун нормадан ортиқча 10 минг 800 сўмлик озуқа сарфланган.

Чорва озуқаси тайёрлаш ҳисоботларида қўшиб ёзиш фактлари борлиги маълум бўлди. Жумладан, область бўйича ўтган йили тайёрланган дағал хашакка — 2298 тонна, силосга — 2286 тонна, сомонга — 1325 тонна, сенажга — 970 тонна қўшиб ёзилганлиги аниқланди. Денов районидаги «Ғалаба» колхозида молларга едирилгаи 184 тонна кўк ўт силос деб расмийлаштирилган.

Сариосиё районидаги Карл Маркс номли, «Ленинград» колхозларида текшириш кунида 156 тонна турли хил озуқа кам чиқди. Бу колхозларда озуқа тайёрлаш цехлари ишламаётир. Шу йил 10 январга бўлган маълумотларга кўра область бўйича 145 та озуқа майдалайдиган машина ва механизмлар ишлатилмай бекор турганига нима дейиш мумкин? Шу жумладан Шўрчи районида шундай машиналарнинг ҳар иккисидан бири, Бойсун, Денов ва Сариосиё районларида ҳам учтасидан бири ишлатилмай, қантариб қўйилган. Ҳозирги пайтда область хўжаликларидаги мавжуд озуқа цехларининг ярми ишлатилмаяпти, десак муболаға бўлмайди.

Денов районидаги «Ғалаба» колхозида 90 минг 500 сўм турадиган янги озуқа цехи 1985 йил мобайнида бир кун ҳам ишлатилмаганини қандай баҳоласа бўладиʔ! Район партия комитети секретари Э. Рустамов, район ижроия комитети раиси У. Қодиров ўртоқлар шу колхозда тез-тез бўлиб туришларига қарамай, бундай ярамас аҳволни пайқашмаганига ҳайрон қоласан, киши! Сариосиё районидаги Карл Маркс ва «Ленинград» колхозларидаги аҳвол ҳам худди шундай!

Область хўжаликларидаги 10,6 процент қорамол, 20 процентдан зиёд майда мол қишлов мавсумида ориқлаб кетганлиги аниқланди. Шу жумладан Бойсун районида қорамолларнинг 19,5, Сариосиёда — 13,6, Деновда — 12,7 проценти ҳаддан ташқари ориқлаб кетган. Хўш, бундай аҳволда қандай қилиб чорва маҳсулотларини кўпайтириш мумкин?! Ўтган йили чорвачилик маҳсулотларининг барча турлари бўйича планларнинг бажарилмай қолишига, моллар ва паррандалар маҳсулдорлиги паст бўлишига асосан етарли озуқа базаси яратилмаганлиги сабаб бўлди. Чорвачиликда илмий-техника тараққиёти унутиляпти, ишлаб чиқариш жараёнларининг ярмидан кўпи қўлда бажариляпти.

Шунинг оқибатида ўтган йили областдаги 11 районда давлатга гўшт сотиш, ўн икки районнинг ҳаммасида сут сотиш, районларнинг тенг ярмида тухум сотиш планлари бажарилмади. Бузоқ олиш, хусусан қорамоллар ва айниқса сигирлар бош сонини кўпайтириш планлари ҳам барбод берилди.

Хўш, чорва маҳсулотлари етиштириш бўйича 1986 йил биринчи кварталига белгиланган планлар қандай бажариляпти? Фактларга эътибор беринг: шу йил 25 январгача Бойсун районида биринчи квартал учун белгиланган сут тайёрлаш плани бор-йўғи 10, Олтинсой районида — 11, Гагарин районида — 15, Шеробод районида — 19 процент адо этилди, холос! Тухум етиштириш биринчи квартал плани Жарқўрғон районида аранг 11, Бойсун районида — 16 процент адо этилди.

Хўжасизлик ва масъулиятсизлик оқибатида 1985 йилда кўплаб чорва моллари нобуд бўлган эди. Молларнинг нобуд бўлиши ва турли-туман важ-корсонлар билан сўйиб юборилиши ҳозирги кунларда ҳам давом этяпти. Озғин моллар хўжаликларнинг ички эҳтиёжи учун сарфланди деган баҳона билан сўйиб юборилияпти. Ўтган йили шундай баҳоналар билан сўйиб, иссиқ овқатга ишлатилди деб актлаштирилган 9639 бош қорамолдан ҳар бирининг ўртача оғирлиги 209 килограммни ташкил этганини қандай изоҳлаш мумкин!? Шундай важлар билан сўйилган 53 минг бош майда молларнинг ўртача тирик вазни эса атиги 34,7 килограмм тош босган. Бундай жинояткорона аҳвол шу кунларда ҳам давом этаётганлигини рейд бригадаси аъзолари ўз кўзлари билан кўрдилар. Бойсун районидаги «Работ» ва «Дарбанд» совхозларида аҳвол айниқса, ачинарли. Масалан, «Работ» совхозида давлатга гўшт сотиш плани атиги 31 процент бажарилгани ва 47 тонна гўшт тайёрлангани ҳолда, ички эҳтиёжлар учун 25,8 тонна гўшт ёки умумий ишлаб чиқарилган гўштнинг 42,5 проценти сарф қилинган. Бундай аҳволни Ангор районидаги «Октябрь 50 йиллиги» колхозида, Гагарин районидаги Акмал Икромов номли совхозда ва бошқа хўжаликларда ҳам кўплаб учратиш мумкин.

Ўзбекистон Компартияси XXI съездида республикамизда чорвачиликни ривожлантириш борасидаги камчиликлар рўй-рост танқид қилинди. Рейд давомида ана шундай нуқсонлар область хўжаликларида ҳам юз бераётганлиги аниқланди. Шуни таъкидлаш керакки, қишловни муваффақиятли ўтказиш, чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришни таъминлаш учун аввало чорвачиликка партиявий раҳбарлик даражасини тубдан яхшилаш зарур. Бунинг учун қабул қилинган қарорлар, белгиланган режа ва тадбирларнинг сўзсиз бажарилишини қатъий назорат этмоқ даркор.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.
Ҳ. МАМАДАЛИЕВ,
область халқ контроли комитетининг инспектори.
А. САИДОВ,
область радиоси мухбири.

Учқўрғон районидаги Охунбобоев номли колхоз чорвадорлари моллар парваришини намунали олиб бораётганликлари туфайли гўшт ва сут етиштиришда қувончли ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Фермада чорва маҳсулотлари тайёрлаш бўйича ўтган беш йиллик социалистик мажбуриятлар барча кўрсаткичлар бўйича муддатидан илгари ошириб адо этилди. Бу муваффақиятдан руҳланган чорвадорлар съездлар йилини ҳам зарбдорчасига якунлаш учун фидокорона тер тўкишмоқда.

Суратда: илғор сут соғувчилардан Мўътабар Норматова, Ҳанифа Раҳмонова, Фотима Ҳамидова ва Ҳамрохон Хўжаеваларни кўриб турибсиз. Улар қиш бўлишига қарамай ўз боқимларидаги говмишлардан мўл-кўл сут соғиб олишга эришмоқдалар.

Ҳ. ҲАЙДАРОВ фотоси (ЎзТАГ).

БЎРДОҚИБОҚАРЛАР ЗАФАРИ

Ульянов райони чорвадорлари КПСС XXVII съезди шарафига умумхалқ социалистик мусобақасини авж олдириб, гўшт топширишда дастлабки квартал планини ошириб бажардилар. Давлатга пландаги 500 тонна ўрнига 580 тонна гўшт топширилди.

Бу муваффақиятга «III-Интернационал», «Партия XX съезди», 14- ва 15-совхозларнинг бўрдоқибоқарлари салмоқли ҳисса қўшдилар.

Шунингдек, областнинг Яккабоғ, Усмон Юсупов, Нишон районлари чорвадорлари ҳам гўшт тайёрлаш биринчи квартал планини ошириб адо этишди.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚУРУҚ ВАЪДАЛАР

«Правда» совхози пахтачилик билан бир қаторда, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда ҳам салмоқли ўрин тутади. Белгиланган топшириққа кўра бу йил сигирлардан 960 тонна сут соғиб олиниши керак. Мана, январь ойи тугади. Хўш, хўжаликда сут соғиб олиш даражаси қандай? Кундалик графиклар адо этиляптими?

Бу саволга совхоз сут-товар фермаси мудири Ҳ. Тешабоев мужмалроқ жавоб қайтарди:

— Сут соғиб олиш ёмон эмас... Лекин, ростини айтадиган бўлсам, топшириқ бажарилмаяпти.

— Аниқроқ қилиб гапирсангиз.

— Хўш, аниқроқ қилиб гапирадиган бўлсам, ҳар куни 2056 литр ўрнига 1760 литр атрофида сут топширяпмиз.

Масала равшанлашгандай бўлди. Демак, ҳар куни деярли 300 литр сут мўлжалдагидан кам топшириляпти. Сигирлардан белгиланганидан кам сут соғиб олиш ҳафталаб ёки ўн кунлаб давом этса ҳам бошқа гап эди. Афсуски, бу ҳол хўжаликда неча ойлаб давом этиб келмоқда. Шунинг оқибатида совхоз ўтган йили давлатга сут сотиш планини барбод берди. Бошқачароқ қилиб айтганда, 860 ўрнига 807,2 тонна сут топширилиб, йиллик план 96,3 процентда қолиб кетди.

Гўшт етиштириш ва топширишда эса хўжалик районда «рекорд» қўйди. Ўтган йили совхоз давлатга 32,8 процент гўшт топширди-ю ишни тақа-тақ тўхтатди. Бу — 151 тонна ўрнига аранг 49,5 тонна гўшт етказиб берилди, демак. Совхоз директори: «Мен янгиман, ишга энди киришяпман», деб баҳона ахтарса, хўжалик партия комитетининг секретари Ҳ. Мамажонов, бош зоотехник А. Тўраев, сут-товар фермаси мудири Ҳ. Тешабоевлар «Бундан бир неча йил аввал чорвачилик бўйича районда пешқадам эдик, ўша шуҳратни албатта тиклаймиз», деб ваъдани қуюқ қилишади.

Дарҳақиқат, совхоз 1980 йилда чорвачиликнинг ўзидан 80 минг сўм соф фойда олганди. 1983 йилда бу рақам 63 мингга, кейинги йилида эса 5 минг сўмга тушди. 1985 йилга келиб, унчабунча эмас, нақд 75 минг сўм зарар кўрилди.

ЎТГАН ЙИЛ САБОҚЛАРИ

Ҳаққоний савол туғилади: Нега ўсиш ўрнига пасайиш бўлди? Бунинг турли сабаблари бор. Аммо, энг асосийси — чорва учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратишга етарли эътибор берилмай қўйилганлиги. Узоққа бормай, ўтган йилги бир-икки фактнигина келтириб ўтайлик. Озуқабоп экинлар белгиланган майдонларга эмас, кам ҳосилли ерларга экилди. Оқибатда ундан олинган ҳосил миқдори оз бўлди. Чунончи, район бўйича гектар ҳисобига 311,2 центнердан силос массаси олинган ҳолда «Правда» совхозида бу рақам аранг 183 центнерни ташкил этганлигини қандай изоҳласа бўлади? Пировардида, ўтган йили совхозда ҳар бош қорамол учун атиги 12,5 центнердан озуқа бирлиги жамғаришга эришилди. Қиш охирламасданоқ, ем-хашак танглиги бошланди. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш планлари ўлда-жўлда қолиб кетганлигининг боиси ҳам худди шунда.

Афсуски, хўжалик раҳбарлари ўтган йилги аччиқ сабоқлардан хулоса чиқариб олмадилар. Улар қишлов учун жамғарилган озуқа чўғига қараб, «ем-хашагимиз қишловга яна етмай қолади» деб очиқ эътироф этмоқдалар. Шу ўринда яна бир мисол келтириб ўтмоқчимиз.

Чорва учун ниҳоятда зарур бўлган беда пичани тайёрлашга мутлақо эътибор берилмади. Оқибатда, 1230 тонна ўрнига аранг 283 тонна беда пичани тайёрланди. Бу ўтакетган масъулиятсизлик-ку?

Озуқа чўғи камлиги туфайли ем-хашакни сунъий равишда «иқтисод» қилиш сезилиб турибди. Оқибатда сигирлардан сут соғиб олиш кўпайиш ўрнига камайиб кетмоқда. Ҳозир сут-товар фермасидаги соғин сигирлардан ўртача 6 литрдангина сут соғиб олинаётир. Соғин сигирларнинг тенг ярмини жайдари моллар ташкил этиб, улардан кунига, ҳатто, 3 литрдан ҳам сут соғиб олинмоқда. Совхоз раҳбарлари сигирлар наслини яхшилаш ҳақида ҳам жиддийроқ бош қотираётганлари йўқ.

Район партия, совет ташкилотлари мазкур хўжаликда чорвачиликда юз бераётган жиддий камчиликларни бартараф этиш, чорва қишловини беталафот ўтказишни таъминлаш юзасидан шошилинч ва таъсирли тадбирлар кўришлари керак.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

ТИНЧЛИК ТАҚДИРИ УЧУН ЮКСАК МАСЪУЛИЯТ

Совет Иттифоқи ўз ташқи сиёсатининг чинакам тинчликсеварлик моҳиятини ифодаловчи ва СССРнинг тинчлик иши учун юксак масъулиятидан далолат берувчи ғоят инсонпарварлик руҳидаги ва олисни кўзловчи тинчлик ташаббусларини ўртага қўймоқда. У қурол—яроғларни қисқартириш ва қуролсизланиш, бора-бора оммавий қирғин қуролининг ҳамма турларини батамом йўқ қилиб ташлаш йўлида ҳамманинг баббаравар хавфсизлигини таъминлаш сиёсатини изчиллик билан ўтказмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг 15 январдаги Баёноти ва совет раҳбарининг «Юманите» газетаси саволларига қайтарган жавоблари хусусида халқаро миқёсда билдирилаётган кўпдан-кўп фикр ва мулоҳазаларнинг асосий маъноси мана шундан иборат.

СОФИЯ. М. С. Горбачевнинг «Юманите» газетаси саволларига жавобларида Ленин партияси Совет жамияти ривожининг ҳозирги босқичида ўз олдига қўйган юксак мақсадлар атрофлича ёритиб берилган, деб уқтиради Болгарияда чиқадиган **«Работническо дело»** газетаси. КПССнинг ташқи сиёсат соҳасидаги стратегик йўли халқаро муносабатларда кескин бурилиш ясашга қаратилган, СССРнинг кенг миқёсли ташаббуслари шу мақсадга бўйсундирилган, аср охиригача ядро қуролини бутунлай йўқ қилиб ташлаш, бу қуролни космосда жойлаштиришдан воз кечиш, шунингдек химиявий ва оддий турдаги қуролларни тугатиш программаси СССР ташаббусларига асос қилиб олинган.

БЕРЛИН. Янги Совет ташаббуслари Ер юзида қуролланишни тўхтатиш ва унинг космосга ёйилишига йўл қўймаслик учун тарихий имконият беради. СССР ўртага қўйган программа чинакам буюк мақсадга — Ер юзида мустаҳкам тинчликка эришиш йўлини кўрсатиб турибди, деди ГДР Давлат Кенгаши Раисининг ўринбосари, Германия Демократик Деҳқонлар партиясининг раиси **Э. Мекленбург.**

ХАНОЙ. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг Баёнотида барча халқларнинг асрий орзусини ушалтириш — Ер юзида мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун кенг имкониятлар очадиган зўр ишонтирувчи кучга эга бўлган батафсил ва аниқ — равшан программа баён этилган, деб ёзади **«Нян зан»** газетаси. Совет Иттифоқининг уч мингинчи йилга ядро аслаҳахоналарисиз кириб бориш тўғрисидаги даъвати бутун дунёда маъқуллаб кутиб олинди.

ПАРИЖ. М. С. Горбачевнинг «Юманите» газетаси саволларига қайтарган жавобларида бениҳоя муҳим ва олий даражада актуал масалалар кўтарилган, деди таниқли француз жамоат арбоби, «Франция — СССР» жамияти президентлик кенгашининг аъзоси **Р. Маркье.** Бу ҳужжат тинчлик тақдири тўғрисидаги чуқур ва самимий ғамхўрлик руҳи билан суғорилган. Ҳозир инсоният ўз тарихининг ҳал қилувчи босқичида турибди. Ё қурол-яроғларни кўпайтириш давом эттирилиб, космосни ҳарбийлаштириш режалари амалга ошириллаверади. (Бу эса планетанинг ўзини ўзи йўқ қилишга маҳкум этиши мумкин холос) Яқинда Американинг «Чэлленжер» кемаси ҳалокатга учраганлиги мана шундан рўй-рост огоҳлантириб турибди! Ёки қуролсизланиш йўли қатъият билан ўтказилади, Совет Иттифоқининг оқилона ва реалистик таклифлари бу йўл учун яхши асос бўла олади.

(ТАСС).

Бугунги Сурия

СОҲИЛДАГИ ҚУЁШЛИ ШАҲАР

Очиқ осмон остидаги музейнинг назоратчиси катталиги бош бармоқдай келадиган сопол парчасини узатди. Унда қандайдир понасимон белгилар тасвири бор эди. Бир қаторга тизилган бу белгилар дунёда энг кўҳна алифбенинг ҳарфларидир.

Бу ёзма ёдгорликнинг ёши қарийб 3,5 минг йилга тенг. Эрамизгача бўлган XVI ва XIV асрлар оралиғида ҳозир биз турган ер—Угаритда олтин аср ўз тараққиётининг чўққисига чиққан, экономика ва фан, санъат ва поэзия гуркираб яшнаган. Савдо-сотиқ авж олган. Мана шу соҳилдан Миср, Кипр, Грецияга кемалар қатнаган.

Бугун Угаритга фақат сайёҳлар келишади. Кемалар эса бироз жануброқда, бир неча километр наридаги Латакия портида тўхтайди.

— Бизнинг порт Сурияниң ташқи дунёга очилган деразасидир, — дейди Латакия губернатори Азиз Сакр. — Шу порт орқали юкларнинг энг кўп қисми олиб келинади ва жўнатилади. Транзит савдонинг юклари ҳам мана шу портдан ўтади. Ҳозирча портда осойишталик. Чунки империализм ва реакция ҳарбий босқинчилик, дўқ-пўписадан ташқари Сурияга қарши иқтисодий уруш олиб бормоқда.

Албатта, бу вазиятни биз муваққат ҳол деб қараб, порт қурилиши ва реконструкциясини давом эттирмоқдамиз. Бу ишлар тугагач, порт территорияси икки баравардан кўпроқ кенгаяди, юк ўтказиш қобилияти анча ошади.

Латакиядаги қурилишлар портдагина олиб борилмаяпти. Турар жой ва маъмурий бинолар, денгиз соҳили бўйлаб саноқсиз коттежлар пайдо бўлмоқда. Йил охирига қадар Латакияни Ртус билан боғловчи юз километрли йўл қурилиши тугалланади. Бу Латакия—Дамашқ автострадасининг битмай ётган участкаси эди. Ана шу йўлга ёнма-ён портдан темир йўл тармоғи тортилади.

Губернаторнинг уйида янги ишлатилган бўёқ ҳиди келиб турибди. Уйга ёндош территория текисланиб боғ барпо этиш мўлжалланган. Губернатор деразасидан кўриниб турган денгизнинг улуғвор қиёфаси ва соҳил бўйлаб сочилиб турган шаҳар кўриниши яшил майсаларнинг йўқлигини билдирмайди. Уй эгаси қотма гавдали, ёши қирқларда, унинг вужудидан куч-ғайрат ва ўзига бўлган осойишта ишонч барқ уриб турибди. Биз у билан рус тилида суҳбатлашяпмиз — Азиз Сакр Ломоносов номидаги Москва Давлат университетини битирган. Юридик фанлари кандидатлиги диссертациясини ҳам Москвада ҳимоя қилган.

— Латакия ва унинг бутун территорияси Сурия учун алоҳида аҳамиятга эга, — дейди у. — Шу маънода жуғрофий омиллар алоҳида ўрин тутади. Гап шундаки, бизнинг губернаторлигимиз территориясида Суриядаги ўрмон ва тоғларнинг, денгиз соҳилининг жуда катта қисми жойлашган. Асосан саҳродан иборат мамлакатда бу жой дам олиш учун энг ажойиб макондир. Ёз ойларида қарийб 700 минг киши яшайдиган губернаторлигимиз аҳолиси икки баравар кўпаяди. Вазифамизни ватандошларимизга яхши ҳордиқ чиқариш учун барча шароитни таъминлашда деб биламиз. Ўтган йил охирига келиб давлатга қарашли дам олиш уйлари ва санаторийлардаги ўринлар ўн мингга етказилди. Меҳнаткашлар оилаларига бир мунча арзонроқ йўсинда дам олиш имконияти берилди.

— 1987 йил ёзида, —давом этди губернатор, — Латакияда Ўрта Ер денгизи спорт ўйинлари ўтказилади. Ҳозир денгиз қирғоғида 120 гектар саҳнда спорт комплекси қурилмоқда. Ўйин иштирокчилари билан бир вақтда шаҳарга 300 мингга яқин сайёҳ ва томошабин келади. Улар учун меҳмонхоналар, кемпинглар барпо қилиняпти. Ўйинлар тугагандан сўнг бу бино ва иншоотлардан дам олиш базасини кенгайтириш, спортни ривожлантириш учун фойдаланилади.

Бироқ денгиз ва қуёш фақат сайёҳларгагина керак эмас. Бизда сабзавот ва резавор икки ой олдин пишади. Цитрус мевалари ва олма етиштирилади. Ҳозир Сурия қишлоқ хўжалик маҳсулотини қисман четдан олишга мажбур бўлиб турибди. Бизнинг режаларимизга биноан яқин беш-ўн йил ичида бу эҳтиёжни асосан ўзимизда етиштирилган маҳсулотлар билан таъминлаш кўзда тутилган. Бунга эришиш учун нимаики лозим бўлса, ҳаммасини бажарамиз. Аввало қишлоқ хўжалик районларини, то энг кичик аҳоли пунктигача электр, сув билан таъминлашимиз, йўл қуришимиз зарур. Тоғлиқ жойларда бу анча мураккаб ва қиммат. Аммо биз, — дейди жўшиб А. Сакр, — қийинчиликлар олдида чўчиб ўтирмаймиз. Ўтган йил охирига келиб аҳолиси юз кишидан ортиқ бўлган ҳар бир қишлоқ электрга эга бўлди. Ўн йилдан кейин эса асфальт йўл бормаган биронта ҳам аҳоли пункти қолмайди.

Муаммолар орасида энг муҳими сув проблемасидир. Ҳозир шаҳарга ҳатто ичимлик сувни ҳам 60 километрлик қувур орқали келтирмоқдамиз. Суғориш учун запаси тобора тугаб бораётган ер ости сувларидан фойдаланяпмиз. Ҳозирги пайтда ана шу сувнинг даражаси айрим жойларда пасайиб, тупроқнинг шўрланишига олиб келмоқда. Айни пайтда тоғлардан сув оқиб, дарёларни тўлдирмоқда. Лекин бу сув тупроқни тўйдиришга улгурмай денгизга қўшилиб кетяпти. Дарёлар ўзанини беркитиб, ҳар томчи сувни суғоришга сарфлашга эришиш керак. Шу мақсадда ҳозир бир неча тўғон қурмоқдамиз. Улардан энг йириги совет мутахассислари ёрдами билан барпо этилмоқда.

... Азиз айтган тўғон Латакиядан 25 километр нарида қуриляпти. Хушманзара водийда гўзаллиги Кавказни эслатувчи Шимолий Қабир дарёси ўзанида каттагина кўл пайдо бўлди. Бу сунъий кўл Сурия ва совет ишчиларининг меҳнати туфайли бунёдга келган.

— Сув омборининг сатҳи 11 квадрат километрга тенг, — ҳикоя қилади Қирғизистондаги сув омбори қурилишидан Сурияга келган совет мутахассиси — шартнома раҳбари Николай Юдахин. — Сиғими эса 200 кубкилометрдан ортиқ. Бу ерда тўпланган сув дарёнинг бир йиллик оқимига баравардир. Сув омборида тўпланган обиҳаёт дарё ўзанидаги далаларни ва денгиз бўйи текислигидаги ерларнинг 12 минг гектарини суғориш имконини беради.

— Мен шу объектга келганимда, — эслайди А. Сакр, — русча гапирганимни эшитиб, совет мутахассислари олдин ҳайрон бўлдилар, кейин суюниб кетишди. Ҳақиқатан ҳам улар билан бўлган суҳбатимиз ягона тилда—дўстлик тилида бўлиб ўтди.

Дарвоқе, Совет Иттифоқидан келган ўртоқлар районимиздаги фақат мана шу тўғон қурилишида эмас, Шимолий Кабир дарёси сувини олис далаларга етказувчи 7,5 километрлик суғориш каналини барпо қилишда ҳам, Латакия—Тартус йўли, денгиз портини қуриш ва реконструкциялашда ҳам иштирок этишмоқда. Нефть қидирув ишларини олиб боришмоқда. Совет кишилари Сурияда бутун куч ва билимларини тўлиқ сарфлаган ҳолда, худди ўзлари учун ишлаётгандай меҳнат қиляптилар. Мана шунинг учун ҳам улар сурияликлар ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Павел ДАВИДОВ,
АПН мухбири.
Дамашқ — Латакия.

КИНО ОЛАМИДА

ҲАВАСКОРЛАР ҲИСОБОТИ

КПСС XXVII съездига бағишлаб ўтказилган республика кўрик конкурси Ўзбекистон ҳаваскор киночиларининг ижодий ҳисоботи бўлди. Кўрик конкурс 11 февраль куни Тошкентда тугади.

«Замондошимиз — съезддан съездгача» шиори остида ўтган конкурсга ўн биринчи беш йиллик кишилари ва ишларини, она диёр гўзаллигини тасвирловчи, халқ хўжалигининг турли соҳаларидаги республика меҳнатчиларини ҳаяжонлантираётган проблемалар ҳақида баҳс юритувчи, тинчлик йўлидаги курашни акс эттирувчи 45 та лента тақдим этилди.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, «Ўзбекфильм» студиясининг оператори Х. Х. Файзиев раислигидаги жюри Муборак газни қайта ишлаш заводи «Резонанс» ҳаваскорлик студиясининг «Биз — тинчлик тарафдори!» деган рангли мультипликация лентаси ҳозирги замоннинг энг зарур муаммосини ўзига хос тарзда тасвирлаганлиги учун унга юқори баҳо берди. Фильм автори — ишчи М. Клитейник унда одамларнинг азалдан тинч-тотув бўлиб, иноқлик ва яхши қўшничиликда яшаш муддаосини тараннум этган. Пластилин мультипликацияси жанрида яратилган лентанинг сўнгги кадрлари рамзий маънони билдиради — инсоннинг қўли учиб келаётган бомбанинг йўлини тўсади, у кафтини очганида қизил чиннигул кўринади. Бу фильм Бутуниттифоқ кўрик—конкурсига тақдим этилади.

Фарғона тўқимачилик комбинати «ФЭД» халқ студиясининг «Ишонч» картинасида замонавий ишчининг образи жуда яхши тасвирланганлиги учун у мукофотга сазовор бўлди. Уни яратган кишилар — Ю. Ким, Э. Изетов ва М. Лурье фарғоналик тўқимачи, унинг меҳнатдаги жасорати, граждалик позицияси, қизиқишлари ҳақида ҳикоя қилганлар.

Чирчиқдаги «Электрохимпром» бирлашмаси маданият уйи «Химик» студиясининг «Мен уни севмайман» фильмида ичкиликбозлик ва алкоголизмнинг оқибатлари билан боғлиқ бўлган ўткир социал муаммолар кўтарилган, бу оқибатлар аёлларни энг азиз ва муқаддас оналик ҳуқуқидан маҳрум этишга олиб бориши кўрсатилган. Лаганбардорлик, хушомадгўйлик, тилёғламалик сингари бошқа бир қатор ғайри—ахлоқий ҳодисалар Тошкент самолётсозлари маданият саройи студиясининг аъзолари яратган «Театр эҳтирослари» фильмига мавзу қилиб олинган. Иккала картина дипломлар билан мукофотланди.

Қардош республикалар — Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистондан келган меҳмонлар ўз асарларини конкурсдан ташқари намойиш қилдилар. (ЎзТАГ).

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

ЎЗБЕКИСТОН ССР «ФАН» НАШРИЁТИ ҚУЙИДАГИ КИТОБЛАРНИ РУС ТИЛИДА ЧОП ЭТДИ:

Т. И. АСҚАРХЎЖАЕВ. Ер ишлари учун мўлжалланган машиналарнинг иш унумдорлигини ошириш йўллари. 95 бет. Баҳоси 85 тийин.

Монографияда Ўзбекистонда ер кавлайдиган машиналардан фойдаланиш шароити, бульдозер ва скреперлар иш унумдорлигини ошириш йўллари кўрсатилади.

Н. МАМАТОВ. Агросаноат интеграцияси шароитида қишлоқ хўжалик мутахассис кадрлар ролининг ошиши. 94 бет. Баҳоси 75 тийин.

Монография аниқ социологик тадқиқот маълумотлари асосида илмий-техника прогресси шароитида қишлоқ хўжалик мутахассислари меҳнатини дифференциациялаш ва интеграциялаш қонуниятларини таҳлил қилишга бағишланган.

Ш. Ҳ. АБДУЛЛАЕВ. Ангрен пасттекислигининг морфоструктураси. 120 бет. Баҳоси 1 сўм.

Монографияда Чотқол, Қурама тизма тоғлари ва Ангрен пасттекислигининг тузилиши жиҳатидан бир-бирига боғлиқ рельефнинг ривожланиш тарихи баён этилади.

М. Т. ПРИМҚУЛОВ, Ҳ. У. УСМОНОВ, Ҳ. У. МАҚСУДХОНОВ. Ацетатли толалар ишлаб чиқаришнинг прогрессив усуллари. 172 бет. Баҳоси 1 сўм 30 тийин.

Монография ўқувчиларни ацетат, триацетат толалар ва фильтрли сигаретлар учун ацетат ленталар ишлаб чиқаришнинг бугунги ҳолати ҳамда харидоргир толаларнинг янги ассортиментларини олиш усуллари билан таништиради.

А. О. ОМОНОВ. Жанубий Ўзбекистон ва қўшни республикалар ҳавзаларидаги балиқлар экологияси. 160 бет. Баҳоси 1 сўм 70 тийин.

Китобда Ўзбекистоннинг жанубидаги ва Тожикистон ҳавзалари учун антропоген омиллар таъсирида ихтиофауналар ўзгаришининг баъзи бир аспектлари ҳақида гап боради.

Г. Н. ШЧЕГЛОВА. Совет драматургиясида қаҳрамонона-революцион жанрнинг ривожланиши ҳақида очерклар. 84 бет. Баҳоси 70 тийин.

Бу монографияда В. Маяковский, Н. Погодин, К. Тренев, В. Вишневский, Б. Лавренев, В. Гусев, Л. Леоновлар драматургиясининг ғоявий-бадиий ўзига хослиги тадқиқ қилинган.

ЦИРК

ТОМОШАБИНЛАР ОЛҚИШИ

Цирк меҳнаткашларнинг маданий дам олиши, уларнинг бўш вақтини оқилона ташкил этишда алоҳида ўрин тутади.

Тошкент давлат цирки ҳам энг гавжум дам олиш масканн. Бу ерда ой сайин ранг-баранг программали томошалар кўрсатилмоқда. Шу кунларда эса совет цирки усталарининг катта чиқишлари кўпчиликка маъқул тушмоқда. Икки бўлимдан иборат томошаларда Арманистон ССРда хизмат кўрсатган артист, таниқли қизиқчи Вилен Мимиржанянннг майдонда пайдо бўлиши ичак узди кулгиларга сабаб бўлмоқда. Чечен-Ингуш АССРда хизмат кўрсатган артист Николай Никольский раҳбарлигидаги дорбозларнинг маҳоратлари ҳам кўпчиликни мафтун этмоқда. Жонглер Евгения Акифьева ҳамда Александр Арестов бошчилигидаги акробатчиларнинг чаққон ва чапдастлиги диққатга сазовор. Надежда ва Вадим Внуковларнинг ўргатилган итлар билан кўрсатаётган номерлари эътиборни жалб қилмоқда.

Игорь Петрухиннинг чиқишлари қарсаклар билан қаршиланмоқда. У олтита айиқ билан чиқишлардан кейин, узунлиги 5 метрли бўғма илон билан номерлар кўрсатиб мухлисларни ҳайратга солмоқда. Шунингдек чавандоз Юрий Бирюков, ҳаво гимнастикачилари Ольга Ашуркова билан Валентин Лунеголар ҳам томошабинларни хушнуд этишмоқда.

СУРАТЛАРДА: Цирк томошаларидан лавҳалар.

А. АБАЛЯН, Г. ЯҚУБОВ. фотолари.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ЮРИДИК КОНСУЛЬТАЦИЯСИ

УЙ-ЖОЙЛИ БЎЛИШ ҲУҚУҚИ

СССР Конституцияси ва Ўзбекистон ССР Конституциясига мувофиқ, гражданлар уй-жойли бўлиш ҳуқуқига эгадирлар. Бу ҳуқуқ давлат ва жамоат уй-жой фондини ривожлантириш, муҳофаза қилиш, кооператив ҳамда якка тартибда уй-жой қуришга кўмаклашиш, обод ва мукаммал уй-жойлар қуриш программасини амалга ошириш йўли билан, уй-жой майдонини жамоатчилик назорати асосида адолатли равишда тақсимлаш, шунингдек, квартира ва коммунал хизматлар ҳақининг камлиги билан таъминланади. Газетхонлардан келаётган мактубларда уй-жой масаласига оид бўлган кўпгина саволлар бор. Газетхонларнинг шу мазмундаги саволларига Ўзбекистон ССР Олий Судининг аъзоси Фарруха Фахритдиновна МУҲИТДИНОВА жавоб беради.

«Мен квартирамда ўзгаришлар қилдим. Йўлак ҳисобига бир хонани кенгайтирдим. Уй-жойлардан фойдаланиш бошқармаси ходимлари буни билиб қолиб, тегишли рухсатномасиз квартирада ўзгаришлар қилишга ҳаққим йўқлигини айтишди ва квартирани аввалги ҳолатига келтиришни талаб қилишди. Уларнинг бу талаблари тўғрими?».

У. АЛИМОВ.
Жиззах шаҳри.

Ҳа, уларнинг талаблари тўғри. Аввало шуни таъкидлаб ўтиш керакки, СССР Конституциясида белгиланган уй-жойли бўлиш ҳуқуқи ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг уй-жой тўғрисидаги қонун Асосларида ҳамда ЎзССР Уй-жой кодексида янада кенгайтирилган бўлиб, унда гражданларнинг уй-жойдан фойдаланишдаги бурчлари ҳам кўрсатилган.

Гражданлар ўзлари яшаб турган уйни авайлаб сақлашлари, турар жойлардан тўғри фойдаланишлари, турар жойлардан фойдаланиш қоидалари ҳамда социалистик турмуш қоидаларига риоя қилишлари, сув, газ электр ва иссиқлик энергиясини тежаб-тергаб сарфлашлари зарур.

Мазкур бурчлар гражданлар томонидан бутун жамият тараққиётининг иқтисодий негизи халқнинг коллектив меҳнати маҳсули бўлган социалистик мулкни сақлашнинг ифодасидир.

Уй-жой қонунларини ЎзССР Уй-жой кодексининг 167-моддасида кўзда тутилган тарзда бузганлик учун жиноий, маъмурий ёки бошқа хил жавобгарлик белгиланади. Шу жумладан, тегишли халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетининг рухсатисиз турар жойлар ва уй-жой биноларини ўзбошимчалик билан қайта қурган ва лойиҳасини ўзгартирганлар ҳам жавобгарликка тортиладилар.

Модомики, сиз халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетининг рухсатини олмай туриб, квартирангизни қайта қурган экансиз, бу ҳақдаги уй-жойлардан фойдаланиш бошқармаси ходимларининг талаби тўғри.

Квартирани аввалги ҳолига қайтариш ҳақидаги талаб ҳам қонунга асосланган ва уй-жой қонунларини бузганлик учун кўзда тутилган ҳуқуқий санкциялардан бири.

* * *

«Менинг иккита ёш болам бор, биз болаларим ва Улуғ Ватан уруши қатнашчиси бўлмиш отам билан биргаликда умумий майдони 31 квадрат метрдан иборат икки хонали квартирада яшаяпмиз. Мени янги квартира олиш учун навбатга туришимни рад этишди. Мен ҳар бир киши бошига 10 квадрат метр уй-жой майдони тўғри келиши кераклиги ҳақида ўқиган эдим. Нима учун менга рад жавобини беришди?».

Т. ЮНУСОВА.
Тошкент шаҳри.

Сизнинг саволингизга ЎзССР Уй-жой кодексининг 33-моддасида жавоб бор. Унда гражданларни уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож деб топиш асосларидан бири сифатида ҳар бир оила аъзосига турар жой майдони ЎзССР Министрлар Совети томонидан белгилаб қўйилган даражадан кам бўлган кишилар ҳисобга олинадилар.

Илгари амалда бўлган қонунлар бўйича ҳар бир киши бошига бу ҳисоб нормаси (миқдори) 6 квадрат метрдан кам турар жой майдонини ташкил қилар эди. Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг 1984 йил 26 сентябрдаги 494-сонли қарори билан тасдиқланган янги «Уй-жой шароитларини яхшилаш ва турар жой майдонини кенгайтиришга муҳтож бўлган гражданларни ҳисобга олиш» тўғрисидаги қоидаларга мувофиқ эндиликда киши бошига 7 квадрат метрдан кам бўлган уй-жой майдони билан таъминланган гражданлар уй-жой шароитини яхшилашга муҳтож деб топиладилар. Бу қоидалар 1985 йил 1 январдан бошлаб кучга кирган.

Гражданларнинг баъзи категорияларига нисбатан эса имтиёзлар кўзда тутилади. Улуғ Ватан уруши инвалидлари, ҳалок бўлган ёки бедарак йўқолган жангчилар (партизанлар) оилаларининг уй-жойлари ҳисоб нормасидагидан кўпроқ бўлса ҳам рўйхатга олинадилар. Бизнинг республикамизда эса бу норма киши бошига камида 8 квадрат метр ҳисобида белгиланган.

Шуни таъкидлаш лозимки, ҳозир уй-жойга муҳтож бўлган гражданлар истиқомат жойларида (маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларида), шунингдек иш жойларида (корхона, муассаса, ташкилотларда) ҳисобга олинадилар. Бу тартиб Ўзбекистон ССР Уй-жой кодексининг 34-моддасида кўрсатилган.

Энди ҳар томонлама қулай квартира сифатида оилага бериладиган уй-жой майдони ҳақида икки оғиз сўз. ЎзССР Уй-жой кодексининг 45-моддасида уй-жой майдонининг нормаси киши бошига 10 квадрат метрдан иборат белгиланган. Ҳар бир кишига 10 квадрат метрдан уй-жой майдони белгиланиши республикамиздаги мавжуд имкониятларнинг максимал даражасидир.

Шунга эътибор бериш керакки, гражданларга бериладиган уй-жой майдонининг ҳажми ҳисобга олинадиган нормадан сезиларли фарқ қилади. Жумладан, юқорида айтиб ўтилган қоидаларнинг 35-пунктида ҳар бир киши бошига ЎзССР Уй-жой кодексининг 45-моддасида кўрсатилган ҳажмда, лекин 9 квадрат метрдан кам бўлмаган миқдорда турар жой берилиши кўзда тутилган. Ҳисоб нормаси эса қоида бўйича 7 квадрат метрни ташкил этади.

Сиз мана шу икки тушунчани чалкаштириб юборибсиз. Сизнинг уй-жой шароитингизни яхшилаш учун ҳисобга олишлари ҳақидаги илтимосингизга рад жавоби тўғри берилган. Чунки Сизнинг квартирангиздаги уй-жой майдони белгиланган ҳисоб нормасидан кўпроқдир.

* * *

«Биз эрим билан ажрашганмиз. Лекин бир квартирада истиқомат қиламиз. Мен ўғлим билан катта хонада, эрим эса, кичик хонада яшаймиз. Ҳар бир хона учун алоҳида ҳисоб очилган, квартира ҳақини ҳам алоҳида тўлаймиз. Менинг квартирани алмаштирайлик деган таклифимга у рад жавобини беряпти. Мен мажбуран алмаштириш ҳақида судга мурожаат қилишга қарор қилдим. Бироқ юристларнинг тушунтиришича, квартирамиз бўлинганлиги учун бу мумкин эмас экан. Нега шундай? Қонунда мажбурий тартибда алмаштириш ҳам кўзда тутилганку?».

Д. ИСРОИЛОВА.
Самарқанд шаҳри.

Бундай ҳолатда Сиз ҳақиқатан ҳам квартирангизни мажбурий тартибда алмаштира олмайсиз. Бунинг сабаби нимада? Тўғри, қонунда турар жойни мажбурий тартибда алмаштириш ҳам кўзда тутилган. Ўзбекистон ССР Уй-жой кодексининг 76-моддасида белгиланганидек, башарти оила аъзолари ўртасида турар жойни алмаштириш тўғрисида бир битимга келинмаган бўлса, у ҳолда мазкур шахслардан ҳар бири эгаллаб турган турар жойини ҳар хил уйлар, (квартира)лардаги турар жойга суд йўли билан мажбурий тарзда алмаштиришни талаб қилишга ҳақлидир.

Суд бундай масалани кўраётиб, ҳар икки томоннинг манфаатларини ҳисобга олган ҳолда турар жойни алмаштиришнинг таклиф этилаётган вариантларини муҳокама қилади.

Суд практикасида низолашаётган оила аъзоларининг алмаштирилаётган турар жойдан фойдаланишга тўсқинлик қилувчи —уларнинг ёши, соғлиғи ва бошқа шу каби сабаблар эътиборга лойиқ ҳолатлар ҳисобланади.

Сиз баён этган ҳолатлар квартира бўлинганлиги Сиз ва собиқ турмуш ўртоғингиз мустақил ижарага олувчилар бўлганингиз квартирангизни мажбурий тартибда алмаштиришда тўсиқ бўлиб ҳисобланади.

Қонун эса умумий турар жойни мажбурий тарзда алмаштириш мумкинлигини кўзда тутади. Шунинг учун ҳам Сиз квартирангизни бўлиб олмасдан аввалроқ мажбурий тарзда алмаштириш масаласини кўтаришингиз лозим эди. Энди Сизларнинг ҳар бирингиз ўзингизга тегишли хонанигина алмаштириш ҳуқуқига эгасизлар.

* * *

«Мен ижарада яшаган хонам учун ҳар ойда 40 сўм ижара ҳақи тўлашим керак экан. Уй эгаларининг талаблари қонунийми? Кишилар ўзларининг квартираларини ижарага қўйиш тартиби қандай? Шуларни билишни истайман».

О. МАШАРИПОВ.
Тошкент шаҳри.

Турар жойни давлатдан ижарага олган гражданлар қонунда белгиланган тартибда ва шартларда турар жойларини бошқа гражданларга ижарага беришлари мумкин. Бунинг учун аввало, ижарага берувчи (турар жой бошқармаси)нинг рухсати олинади. Бундан ташқари, асосий ижарачи оиласининг ҳар бир аъзоси бошига 10 квадрат метрдан камроқ турар жой тўғри келадиган бўлса ижарага беришларига рухсат этилмайди. Бу қоидалар Ўзбекистон ССР Уй-жой кодексининг 84-85-моддаларида белгиланган.

Авваллари қонун бўйича ҳам оғзаки, ҳам ёзма формада ижарага олиш шартлари тузишга рухсат берилган эди. Янги уй-жой қонунлари бўйича эса, ижарага олиш тўғрисидаги шартномалар фақат ёзма тузилиб, Ўзбекистон ССР Уй-жой кодексининг 86-моддасида кўрсатилганидек, тегишли уй-жойлардан фойдаланиш ташкилотларида рўйхатдан ўтказилиши лозим.

Газетхон бевосита сўраётган саволга келсак, ижарага қўйиш шартномаси бўйича турар жойдан фойдаланганлик учун олинадиган ҳақ миқдори томонларнинг келишуви билан белгиланади. Лекин бу миқдор мазкур жой учун ижарага олувчи давлатга тўлайдиган квартира ҳақи ва коммунал хизматлар ҳақи миқдоридан ортиқ бўлмаслиги керак.

Шунинг учун квартирани ижарага берувчиларнинг сиздан ойига 40 сўм талаб қилиши ғайри қонунийдир.

Шуни ҳам таъкидлаш лозимки, алоҳида хона ижарага олувчи томонидан меҳнатсиз даромад олиш мақсадида муттасил ижарага қўйиб келинган тақдирда, бу хона суд орқали тортиб олинади.

СПОРТ

ФУТБОЛ:

ЯНГИ МАВСУМ ҚИРРАЛАРИ

СССР футбол федерацияси биринчи лига командаларининг чемпионат ўйинлари календарини эълон қилди. Бу йил мазкур лигада 24 команда иштирок этади. Ўйинлар икки даврали тарзда давом этиб, 27 март куни «Нистру» — «Даугава» учрашуви билан бошланади. Чемпионат 15 ноябрда якунланади. Мавсум охирида 1—2-ўринларни эгаллаган коллективлар тўғридан-тўғри олий лигага йўлланма оладилар. 20—24 ўринларда қолган командалар иккинчи лигага тушади. Омади келмаган командалар ўрнини эса иккинчи лиганинг финал турнирида ғолиб келган уч кучли коллектив эгаллайди. «Пахтакор» дастлабки учрашувини 30 март куни «Помир» футболчиларини қабул қилиш билан бошлайди.

РЕКЛАМА ✲ ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

кафедра мудирлари: (фан доктори, профессор, фан кандидатлари, доцентлар) илмий коммунизм, чет эллик студентлар учун жамиятшунослик фанлари, қишлоқ хўжалиги машиналари, электрни изоляция қилиш ва кабель техникаси, металлар технологияси, қуюв ишлаб чиқариши технологияси ва машиналар;

кафедра профессорлари: КПСС тарихи, қишлоқ хўжалиги машиналари, металлар технологияси;

кафедра доцентлари: 1-олий математика (2 ўрин), қишлоқ хўжалиги машиналари (2), жамоат биноларини архитектуравий лойиҳалаш, робот техникаси ва информацион системалар, олий математиканинг махсус боблари, кон-транспорт машиналари ва кон механикаси, геодезия ва маркшейдерлик, рангли металлар металлургияси (2), фойдали қазилма конларини очиқ усулда қазиб олишни комплекс механизациялаш ва унинг технологияси, экспериментал ва назарий физика (2), радиоэлектроника асослари (2), машинасозлик технологияси (2), энергетикани ташкил этиш ва экономика, совутиш ва компрессор машиналари (2), қурилиш конструкциялари (2), қурилишни ташкил этиш ва унинг экономикаси, учиш аппаратларини ишлаб чиқариш ва унинг технологияси, назарий ва умумий технология (2), гидроэнергетика қурилмалари, органик химия (2), физик химия, меҳнатни муҳофаза қилиш (2), илмий асбобсозлик, илмий коммунизм;

кафедра катта ўқитувчилари: 1-жисмоний тарбия, электрониканинг назарий асослари, инглиз тили (2), чет эллик ўқувчилар учун тайёрлов факультетида умумий таълим фанлари, чет эллик ўқувчилар учун тайёрлов факультетида рус тили;

кафедра ассистентлари: КПСС тарихи (ўзбек тилида), амалий механика, ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш, геодезия ва маркшейдерлик, гидрогеология ва инженерлик геологияси, геология-қидирув ишларини ташкил этиш ва унинг экономикаси, иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция, қишлоқ хўжалиги машиналари, сув таъминоти ва канализация, саноат иссиқлик энергетикаси (2), электр изоляция ва кабель техникаси, аэрогидромеханика, техник кибернетика, чет эллик студентлар учун КПСС тарихи, чет эллик студентлар учун фалсафа, чет эллик студентлар учун сиёсий иқтисод, чет эллик ўқувчилар учун химия (2), чет эллик ўқувчилар учун физика, ёғлар технологияси (2), машинасозликни ташкил этиш ва унинг экономикаси;

Кафедра ўқитувчилари: 1-жисмоний тарбия (3), чет эллик ўқувчилар учун тайёрлов факультетида рус тили (3).

КЕЧКИ-СИРТҚИ БЎЛИМ БЎЙИЧА
ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

кафедра доцентлари: КПСС тарихи, илмий коммунизм (2), фалсафа (ўзбек тилида), олий математика, биноларни лойиҳалаш;

кафедра катта ўқитувчиси: чизма геометрия ва чизмачилик;

кафедра ўқитувчилари: рус тили, инглиз тили;

кафедра ассистентлари: сиёсий иқтисод (ўзбек тилида), чизма геометрия ва чизмачилик, КПСС тарихи (ўзбек тилида).

НАМАНГАН ШАҲРИДА

кафедра мудири: (фан доктори, профессор, фан кандидати, доцент) техника фанлари ва умумий теплотехника;

кафедра доцентлари: КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, олий математика, физика (2), илмий коммунизм, қурилиш машиналари, тракторлар ва автомобиллар, химия;

кафедра ассистентлари: чизма геометрия ва чизмачилик, саноат ва граждан бинолари архитектураси.

ЖИЗЗАХ ШАҲРИДА

кафедра доцентлари: марксизм-ленинизм, техник механика, умумий химия;

кафедра катта ўқитувчиси: қурилиш конструкциялари;

кафедра ассистентлари: саноат ва граждан бинолари архитектураси, инженерлик геодезияси, қишлоқда аҳоли яшайдиган жойларни планлаштириш.

САМАРҚАНД ШАҲРИДА

кафедра мудирлари: (фан доктори, профессор, фан кандидати, доцент): марксизм-ленинизм, физика;

кафедра доцентлари: химия саноатини ташкил этиш ва унинг экономикаси, химиявий технология аппаратлари ва жараёнлар;

кафедра ассистентлари: чизма геометрия ва чизмачилик, металлар қаршилиги, гидравлика ва гидроприводлар, назарий механика.

НАВОИЙ ШАҲРИДА

кафедра доцентлари: олий математика, физик ва коллоид химия;

кафедра катта ўқитувчилари: физика, жисмоний тарбия, электротехниканинг назарий асослари, электр машиналари, чизма геометрия ва чизмачилик;

кафедра ассистентлари: электроника асослари ва электротехника, техник механика, инженерлик геодезияси, саноат ва граждан бинолари архитектураси.

МУБОРАК ШАҲРИДА

кафедра доцентлари: олий математика, физик ва коллоид химия курсини ўтиш учун;

кафедра катта ўқитувчилари: физика, умумий химия, марксча-ленинча фалсафа, сиёсий иқтисод, электротехниканинг назарий асослари, электр машиналари, жисмоний тарбия;

кафедра ассистентлари: назарий механика, инженерлик геодезияси, чизма геометрия ва чизмачилик, саноат ва граждан бинолари архитектураси, электротехника ва электротехника асослари.

УЧҚУДУҚ ШАҲРИДА

кафедра ассистенти: назарий механика курсини олиб бориш учун (рус тилида).

БЕКОБОД ШАҲРИДА

кафедра доцентлари: инженерлик геодезияси, олий математика;

кафедра катта ўқитувчиси: чизма геометрия ва чизмачилик;

кафедра ассистентлари: чизма геометрия, фалсафа, КПСС тарихи.

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДА

кафедра доценти: машинасозлик технологияси;

кафедра ассистенти: саноат ва граждан қурилиши.

КОНКУРС МУДДАТИ — 9 МАРТГАЧА.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, ГСП, Навоий кўчаси, 13-уй, 44-хона.

САМАРҚАНД ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: граждан — ҳуқуқ фанлари, жисмоний тарбия ва спорт (фан кандидати), қаттиқ жисм физикаси (доцент ёки профессор);

кафедра профессорлари: дифференциал тенгламалар, чет эл адабиёти ва адабиёт назарияси, гуманитар факультетларнинг миллий группаларида рус тили.

Конкурс муддати — 6 мартгача.

Мурожаат учун адрес: Самарқанд шаҳри, Горький хиёбони, 15-уй.

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Насриддин Тожиев пенсияга чиқиши муносабати билан уни Ўзбекистон ССР нархлар давлат комитетининг раиси вазифасидан озод қилди.

«Совет Ўзбекистони» газетасининг навбатдаги сони 15 февралда чиқади.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

Тингланг, томоша қилинг — 13 ФЕВРАЛЬ, ПАЙШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Мультфильмлар. 10.15 — «Мўъжизасиз -мўъжизалар». 11.15 «Тақдир». Бадиий фильм. 1-серия. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — «Шахмат мактаби». 16.35 — «Сениг ленинча кутубхонанг». 17.15 — Халқ куйлари. 17.30 — «Фан ва турмуш». 18.00 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.45 — «Сўзни амалда иш билан оқла». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — СССР халқ артисти, композитор Г. Свиридовнинг авторлик кечаси. 21.30 — «Время». 22.05 — «Тақдир». Бадиий фильм. 2-серия. 23.15 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15— Ҳужжатли фильм. 9.35—Ўқув кўрсатуви. 10.05 — Испан тили. 11.05 — Ҳужжатли фильм. 11.35 — Зоология. 12.00 — Илмий-оммабоп фильм. 12.10 — «Онамларнинг мактаби». 13.05 — Физика. 13.35 — Ўқув кўрсатуви. 14.35 — «Рассом хотинининг портрети». Бадиий фильм. 16.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Фильм-концерт. 19.15 — «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 19.45 — «Сиз бунга қодирсиз». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Адабий альманах». 23.10 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10—«Беш йиллик одимлари». 8.20 — Телефильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильмлар. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ешлик». 18.45 — Мультфильм. 19.00 — Атеистик мавзуларда суҳбат. 19.30 «Ахборот». 19.45 — «Севги қудрати» 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Кино оламида». 23.05 — Совет фани тарихидан ҳикоялар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.05 — Москва-II. 18.10—Бадиий фильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Яхши кайфият хизмати». 20.15 — Телефильм. 20.30 — Реклама. 21.00 — Интенсивлаш — беш йиллик шиори». 21.30 — Москва-II.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Эстрада концерти. 9.30 — Концерт. 9.40 — «Қармоқ». 11.15 — Кичкинтойлар учун эшиттириш. 12.10 —«Ишчинома». 13.00 — «Малши». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 —«Ранг-баранг галстуклилар иттифоқи».16.00 — «Совет тупроғидаги учрашувлар». 18.15 — «Ўзбекистон чет эллик меҳмонлар нигоҳида». 18.30 — Болалар учун концерт. 18.40 —«Аланга». 19.25 — «Юность Узбекистана». 21.00 — «Халқаро кундалик». 21.10 — «Адабий суҳбатлар». 21.30 — Чорвадорлар учун концерт. 22.30 — «Гўзал» ансамблининг концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

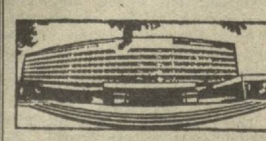

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.